

Pääallystö- lehti

4/2023 JOULUKUU

**Vuoden
opistoupseeri**

20 >

**Koulutuksen
merkitys korostuu
kansainvälisessä
yhteistyössä**

24 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIES 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

93. vuosikerta
ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLYSTÖLEHTI 2024

aineisto- ja ilmestymispäivät

Numero	Aineisto	Ilmestyy
1	21.2.	15.3.
2	15.5.	7.6.
3	18.9.	11.10.
4	20.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Evp-sivuille tulevan aineiston osalta yhteys ennakkoon Markku Virtaseen. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 0299 500 798
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 0299 500 787
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi

Toni Rinta
toni.rinta@paallystoliitto.fi

Ilkka Siiri
ilkka.siiri@paallystoliitto.fi

Michael Kajander
michael.kajander@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päälystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

- 6 ■ PÄÄTOIMITTAJALTA 17 ■ JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
9 ■ SANAN SÄILÄ 33 ■ LIIKUNTA
10 ■ PÄÄLUOTTAMUSMIEHET 34 ■ EVP
12 ■ RAJA

MIELIPITEESI NATO-PALVELUSSUHTEEN EHDOISTA JA TYÖN KUORMITUKSESTA

Haluamme päivittää tilannekuvamme jaksamisen ja työsidonnaisuuden osalta sekä selvittää jäseniemme ajatuksia Nato-palveluksesta. Vastaavan kyselyyn tekevät myös useat Puolustusvoimien piirissä toimivat liitot. Arvokasta panostanne tarvitaan jälleen.

Olethan mukana ja vastaat kyselyyn 4.12.2023 – 7.1.2024.

- 7 Ajankohtaista hallinnosta
16 Luottamusmiesryhmä
32 Lyhyesti

Kansi: Kansanedustaja Jukka Kopra (kok.) toimii eduskunnan puolustusvaliokunnan puheenjohtajana. Kuva: Juha Susi

PÄÄLYSTÖLIITTO RY

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292.

Jäsensihteerit Anja Mustajoki 040 301 9290.

Pääluottamusmiehet Marko Jalkanen 0299 500 798, Jaakko Levä 0299 500 787, Jukka Mäkinen 050 594 4613.

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Pakkopullan makua

Suomen, Schengenin ja Naton ulkorajalla on käynnissä akuutti turvallisuushäiriö tai voisi jopa puhua hybridisodan Mainilan laukauksista. Itärajallamme kasvaneen välineellistetyin maahantulon kasvun vuoksi, kansallisen turvallisuuden turvatoimena, on Suomi joutunut sulkemaan rajanylityspaikat Venäjän vastaisella maarajalla. Tilanne tulee kuormittamaan turvallisuusaloja ja erityisesti Rajavartiolaitoksen henkilöstöä huomattavasti vielä määräämättömän ajan. Tilanne on omiaan vahvistamaan sanomaamme, että Rajavartiolaitoksen riittävät henkilöstöresurssit tulee turvata pysyvästi, yli hallituskausien ulottavilla linjauksilla.

Työmarkkinoilla on koettu myös omanlaisensa Mainilan laukukset, joiden tavoitteena voisi kuvitella olevan työmarkkinoiden sopimisen mallin korvaaminen saneluperiaatteella. Hallituksen yksipuoliset työelämälain säädännön ja työttömyysturvan heikennykset eivät ole henkilöstöjärjestöjen näkökulmasta hyväksyttäviä. Työministeri **Arto Satosen** koolle kutsuessa työmarkkinaseminaarissa haastettiin neuvotteluosapuolet etsimään keskenään yhteistä Suomen työmarkkinamallia lyhyellä palojalla. Mikäli yhteistä mallia ei löydy, niin hallitus etenee hallitusohjelmakirjauksensa mukaisesti ja lainsäädännön voimin pakotetaan työmarkkinajärjestelmä ruotuun. Pakkoa käytetään jälleen euroa vahvempuna konsulttina.

Puolustusministeri **Antti Häkkänen** totesi Maanpuolustuskursin avajaisissa marraskuun alussa, että ensimmäinen ja kiireellinen ratkaistava kysymys on Puolustusvoimien palkatun henkilökunnan palvelussuhteen perusteet Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävissä. Hänen mukaansa pelkästään henkilöstön palvelussuhteiden ehdoista päättäminen sekä siihen liittyvä säädösvalmistelu on kokoluokaltaan merkittävä hanke. Samoihin aikoihin puolustusvaliokunta totesi lausunnossaan, että Suomen Nato-jäsenyyden myötä ensimmäinen ja kiireellinen ratkaistava kysymys on Puolustusvoimien palkatun henkilökunnan palvelussuhteen perusteet Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävissä, ja palvelussuhteen ehtojen tulee olla kilpailukykyisiä osaavan henkilöstön saamiseksi kansainvälisiin tehtäviin. Puolustusvoimien on vastuullisena työnantajana syytä pitää huolta henkilöstön jaksamisesta ja työehdoista tavalla, joka mahdollistaa osaavan ja motivoituneen henkilöstön saamisen myös uusiin Nato-tehtäviin.

Aidon neuvottelutoiminnan periaatteet kuitenkin horjuvat myös puolustushallinnon alalla. Sopimusalkohtaiset virastoeräneuvottelut, ainakin Päälystöliiton osalta, ovat edenneet perinteisesti rakentavassa ja hyvässä hengessä kohti hyväksyttävää neuvottelutulosta. Samaa ei voi sanoa Nato-palvelussuhteenehtojen neuvottelun osalta. Musta maanantai koettiin 27.11., kun yleisesti hyväksytyn neuvotteluetiikan vastaisesti Pääesikunta julkaisi, neuvotteluiden ollessa vielä kesken, omat tavoitteensa uutena Nato-komentorakenteen palkkamallina Puolustusvoimien intranetissä kaikelle kansalle. Tiedotteen mukaan työnanta-

Kuva: Mikko Perön

jan olisi virkaehtosopimustoiminnasta poiketen mahdollista ottaa palkkamalli käyttöön yksipuolisesti 1.1.2024 lukien. Asiaa ei erillisistä pyynnöistä huolimatta avattu neuvotteluosapuolille neuvottelupöydässä vaan ainoastaan kehoitettiin lukemaan netistä. Kovin pakkopullan syöttämiseltä tämä alkaa maistumaan. Huolestuttavinta asiassa on neuvottelutoiminnan luottamukseen syntynyt särö ja se, että työnantajapuoli, Pääesikunta-puolustusministeriö-valtiovarainministeriö, laajassa rintamassa sortuu tällaiseen virastoeräneuvotteluiden ollessa ajallisestikin vielä kesken. Neuvotteluiden ajallinen takalaita on vasta 15.12.2023 ja yhdessä sopien jatkoaika hyödyntäen jopa 15.2.2024. Jääkiekkajunioreillekin opetetaan, että kunnioita peliä. Kunnioita vastustajaa jokaisessa pelitilanteessa ja pelaa tilanteet loppuun asti. Me Päälystöliitossa olemme kunnioittaneet neuvottelutoiminnan periaatteita ja arvostaneet neuvottelukumppaneitamme. Odotamme vastaavaa toimintaa työnantajaltakin: kunnioita peliä.

Vallitseva turvallisuustilanne rajoillamme ja Euroopassa korostaa itsenäisyyspäivämme merkityksellisyyttä ja muistuttaa meitä aiempien sukupolvien mittaamattomista uhrauksista isänmaamme ja kansamme eteen. Haluankin Päälystöliiton puolesta onnitella kaikkia ylennettyjä ja palkittuja tuona tärkeänä päivänä sekä toivottaa kaikille jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme rauhallista joulua ja menestyksellistä tulevaa vuotta 2024.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Jukka Kopra toivoo mahdollisimman monen osallistuvan Nato-tehtäviin

Teksti ja kuva: Juha Susi

Henkilöjärjestöt ja puolustusministeriö ovat käyneet liki vuoden ajan neuvotteluita Naton komentorakenteeseen komennettavien palvelussuhteen ehdoista. Samanaikaisesti julkisuuteen on annettu niin Puolustusvoimien kuin puolustusministeriön suunnalta kommentteja, joiden mukaan Nato-komennukset saattavat muuttua pakollisiksi.

Tilannekuva, joka eduskunnan puolustusvaliokunnalle on muodostunut neuvotteluiden etenemisestä, on selkeä.

- Eduskunta ei toteuta henkilöstöpolitiikkaa eikä ole työmarkkinaosapuoli. Seuraamme kyllä, miten neuvottelut etenevät. Viesi henkilöjärjestöjen suunnasta on kuultu, puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja **Jukka Kopra** (kok.) avaa valiokunnan näkemystä.

Henkilöjärjestöt ovat ajaneet vapaaehtoisuuden perustuvaa mallia. Samalla linjalla ovat muiden Natoon kuuluvien Pohjoismaiden upseerijärjestöjen edustajat omiin kokemuksiinsa perustuen.

- Tässä pitää löytää molempia osapuolia tyydyttävä malli. Ei saa muodostua tilannetta, jossa osa palvelee vain kotimaassa ja sitten on erikseen Nato-tehtäviin osallistuvat. Toivon, että mahdollisimman moni osallistuisi näihin tehtäviin.

Vapaaehtoisuuteen vai pakollisuuteen perustuvaa osallistumista pohdittiin jo vuonna 2017 kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvissä tehtävissä. Tuolloin valiokunta korosti mietinnössään, että puolustushallinnon tulee kaikin tavoin välttää sellaisen tilanteen syntymistä, jossa kantahenkilökunnan edustajat joutuisi-

vat osallistumaan vastoin tahtoaan käynnistettävään operaatioon.

Valiokunta piti välttämättömänä, että Puolustusvoimat ottaa kansainväliseen aputehtävään henkilöstöä rekrytoitaessa aina huomioon henkilökohtaiseen tai perheen tilanteeseen liittyvät erityiset syyt, esimerkiksi omaishoitajana toimimisen.

- On luontevaa, että edellä kuvattua EU-kehikkoa luotua sääntelyä sovelletaan myös Nato-tehtävissä: toiminnan lähtökohtana tulee olla vapaaehtoisuus, mutta tietyissä tilanteissa kantahenkilökunnalla on palvelusvelvollisuus, jottei joukon lähtö vaaranu. Kysymys on Suomen uskottavuudesta Nato-maana: avun annon ja vastaanoton tulee olla uskottavaa.

Nato-tehtäviin kuuluvat myös Suomelle asetettujen velvoitteiden täyttäminen no-

Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Jukka Kopra (kok.) toivoo Nato-tehtävien palvelussuhteen ehtojen neuvotteluiden päätyvän monilempia osapuolia tyydyttävään malliin. Toiveena on mahdollisimman monen ammattisotilaan osallistuvan aikanaan avautuviin tehtäviin.

pean toiminnan joukkojen osalta. Tätä joukkorakennetta ollaan päivittämässä. Kyseistä joukkoa Suomen veloitteiden osalta ei voi täyttää pelkällä palkatulla henkilöstöllä, vaan osa muodostetaan reserviläisistä. - Tämän suunnittelu ei ole vielä valiokuntatasolla, vaan työtä tehdään ministeriön uumenissa.

Maakunnissa on kiinnostusta uusista toiminnoista

Keskusteluja Nato-joukkojen ja/tai materiaalin sijoittamisesta Suomeen ollaan käymässä. Moni kaupunki toivoo saavansa näitä toimintoja sijoitettavaksi alueilleen.

- Kansainvälisiä joukkoja ja toimintoja nähdään jo nykyisten Puolustusvoimien joukkojen yhteydessä. Tulevaisuudessa nämä voivat olla joko pysyviä tai rotaatioperusteisia. Meillä on nyt kahta koulukuntaa. Toisten mukaan Suomessa pitäisi olla liittolaisten joukkoja, toisten mukaan ei.

Maakunnissa ollaan kiinnostuneita myös mahdollisesti Suomeen sijoitettavista osaamiskeskuksista (COE, Center of Excellence).

- Näistä on paljon puhetta. Asiaa kannattaa lähestyä ajatuksella mitä muut Nato-maat meiltä haluavat oppia, ei mitä me haluamme tarjota.

Osaamiskeskuskeskusteluiden yhteydessä esiin nousee arktisen osaamisen keskus. Valiokunnan puheenjohtaja Kopra toppuutelee tämänkin suhteen.

- Sellainen on jo Norjassa. Enemmän meiltä halutaan tietoa asevelvollisuudesta kokonaisuudessaan, mukaan lukien joukko- ja tuotanto-osaaminen. Samoin Suomessa kehitetystä kokonaisturvallisuuden mallista ollaan kiinnostuneita.

Järjestöjen huoli henkilöstön riittävydestä ja jaksamisesta on kuultu

Järjestöt ovat jo useamman vuoden tuoneet esiin henkilöstöä ohjaavan lain (Laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta, 218/1970) päivittämistä nykyajan tasalle.

- Haluan kiittää järjestöjä siitä rakentavasta aktiivisuudesta, jota olette osoittaneet. Täällä meidänkin päässämme ymmärretään nämä haasteet. Olemme keskustel-

leet asiasta myös työnantajan edustajien kanssa.

Vaikka nykyiseen hallitusohjelmaan on kirjattu hallituksen varmistavan Puolustusvoimien henkilöstön riittävyden ja jaksamisen muuttuneessa toimintaympäristössä, ei Kopra näe niin sanottua poliittista ohjausta mahdollisena.

- Tällaista ohjausta emme voi tehdä, koska emme ole työmarkkinaosapuoli. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettemmekö kantaisi huolta tästä asiasta. Käymme kyllä asian suhteen keskusteluja niin ministeriön kuin Puolustusvoimien kanssa. Kyllä asiantuntijaorganisaation pitää olla sellainen, että asiantuntijat kokevat työolosuhteet mielekkäiksi.

Uudistuksen vaikutukset heijastuvat tähän päivään

Puolustusvoimien henkilöstön määrää ollaan kasvattamassa tulevien vuosien aikana. Kurssien aloitusvahvuuksien kokoa rajoittavat tila- ja kouluttajaresurssit, joten nopeaa ratkaisua henkilöstötilanteeseen ei ole tarjolla.

- Valitettavasti tämä ottaa aikansa. Tasoa ei kuitenkaan saa laskea. Sisäänottojen määrää pitää nostaa hallitusti.

Kopra näkee oman haasteensa myös kilpailukyvyllä tulevaisuuden osajista.

- Näen, että Puolustusvoimien ja puolustusministeriön tulee tehdä alasta niin houkutteleva, että parhaat kyvyt hakeutuvat alalle myös jatkossa.

Keskustelussa nousee esiin reilun kymmenen vuoden takaisen Puolustusvoimauudistuksen vaikutukset tähän päivään.

- Ottamatta kantaa, kuinka järkeviä päätöksiä tuolloin tehtiin, niin ratkaisut pitää tehdä nykytilanteen mukaan ja niiden tulee olla kestäviä.

Asevelvollisuuden kehittäminen tarkasteluun

Hallitusohjelmaan on kirjattu asevelvollisuuden kehittäminen sekä kutsuntojen laajentaminen koskemaan koko ikäluokkaa parlamentaarisen työryhmän raportin mukaisesti. Valiokunnassa asiaa ei ole vielä käsitelty.

- Asia on vielä ministeriössä valmistelussa ja kesken. Osa komitean esittämistä tavoitteiloista on saavutettavissa nopeammin ja hallinnonalan sisällä, kun taas useampi tavoite vaatii laajempaa selvitystä ja valmistelua.

Kopra haluaa tarkastella asevelvollisuutta myös seuraavan puolustuspoliittisen selonteon yhteydessä. Mikä tahtotila Suomella on, pitää vielä täsmentää selonteon yhteydessä.

- Tämä on tärkeä asia, ja se koskee koko

kansaa. Se pitää suunnitella avoimesti, ja loppuratkaisun tulee olla mahdollisimman monen hyväksyttävissä. Tämä ei koske vain ammattisotilaita vaan jokaista meitä. Puheenjohtaja pohtii ääneen ajatusta, tulisiko asevelvollisuuskonseptia muuttaa vielä radikaalimmin.

- Olisiko naisilla pakollinen asevelvollisuus? Siihen suhtautuminen on monelle ideologinen kysymys. Sitä haluan korostaa, että ihan jokaiselle löytyy maanpuolustuksen saralta tehtävä, jos vain on halua.

Mitään nopeaa uudistusta ei kuitenkaan ole tulossa.

- Nato-jäsenyyden, Puolustusvoimien toiminnan nopean laajenemisen ja kansainvälisen turvallisuustilanteen muuttumisen myötä on käynnissä niin monta muutosprosessia, etten olisi tuomassa muita isoja muutoksia samanaikaisesti.

Reservin yläikärajan nosto nähdään tarpeellisena

Samaiseen työryhmän mietintöön oli laadittu myös kirjaus evp-sotilaan ja reserviläisen palvelemisen mahdollistamisesta tehtävissä sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 65 vuotta.

- Yläikärajat ovat monesti keinotekoisia, niin myös tässä tapauksessa. Monella ikäkäämmällä reserviläisellä on sellaista kokemusta ja osaamista, joita nuoremmilla ei välttämättä ole. Esimerkiksi kokeneita ja vaativissa tehtävissä toimivia reserviläiskouluttajia tarvitaan nyt paljon, ja entistä useampi yli 60-vuotias omaa edelleen erinomaiset toimintakyvyt.

Kopra korostaa asioiden käsittelyä aina tapauskohtaisesti, samoin reserviläisen vapaaehtoisuutta.

- Terveystilanteen muutokset täytyy myös huomioida. Yläikärajan noston muutosten tulee olla hallittuja.

Jukka Kopra

- Kansanedustaja (kok.), puolustusvaliokunnan puheenjohtaja
 - Diplomi-insinööri (tuotantotalous), 56-vuotias
 - Työskennellyt aikaisemmin yrittäjänä vuodesta 1996, kansanedustajana vuodesta 2011
 - Naimisissa, neljä lasta
 - Harrastuksina jääkiekko, kitaran soitto, lukeminen
- Motto/elämänohje: Aina pärjätään, kun yritetään

Eläkeuudistusta ja parran pärinää

Teksti: Juha Susi Kuva: Juha Suden kotiarkisto

Eipä siinä mennyt montaa vuotta, kun taas puuhataan eläkeuudistusta. Edellinen astui voimaan vuoden 2017 alusta, eikä sen kaikkia uusia elementtejä ole vielä edes käytetty. Uudistuksen taustalla on hallitusohjelmaan tehty kirjaus, jonka mukaisesti uudistuksen tulisi vahvistaa julkista taloutta noin miljardilla eurolla. Samaan yhteyteen on tehty kirjaus sääntöpohjaisesta vakautusjärjestelmästä. Hankalaksi asian tekee se, ettei uudistusta suunnitteleva työryhmä ole saanut tietoa, millainen tuo uusi vakautusjärjestelmä olisi.

Kerrataan hiukan perusteita. Suomessa on käytössä etuusperusteinen malli. Siinä työeläkkeen taso pysyy samana, ajoittain indeksillä korottuen. Mikäli järjestelmään tarvitaan lisää rahaa, lankeaa maksu työssäkävijöille, työnantajille sekä jo rahastoidulle varallisuudelle. Tällöin eläkkeen taso ei jousta vaan rahoitusta pumpataan järjestelmään lisää.

Vastakohtana tälle on maksuperusteinen eläke. Siinä sisään tuleva rahoitus pysyy vakiona, mutta eläkkeensaajan saama osuus voi vaihdella ollen jopa tarvittaessa laskeva. Ja jottei järjestelmä olisi liian helppo, löytyy maailmalta näiden välimuotoja. Samoin niihin saatetaan tehdä poliittisin päätöksin muutoksia vakautusjärjestelmien aiheuttamiin heilahteluihin.

Tällaisia vakauttajia meilläkin on jo käytössä muutamia. Elinaikaeroin leikkaa eläkettä sitä enemmän, mitä myöhempänä eläkeoikeus saavutetaan. Edellisessä eläkeuudistuksessa tämän lisäksi tuli vanhuuseläkeiän alarajan sitominen elinajanodotteeseen.

Vakauttajien peruseriaate on sinänsä helppo. Jokin määritetty ehto täytyessään muuttaa automaattisesti jotain osaa järjestelmästä. Mikä tässä uudessa suunnitellussa vakautusjärjestelmässä on sitten vaarana? Sen sattumanvaraiset vaikutukset, joita ei osata ennakoida. Tulee mieleen sijoitusmainoksissa esiintyvä pienellä painettu teksti: historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta.

Huolta aiheuttaa myös eri ikäluokkien välinen tulonjako. Jo nyt kuuluu maksavan nuoremman sukupolven edustajien huoli eläkejärjestelmän tasapuolisuudesta. Luottamus oman eläkkeen turvaamisesta tulevaisuudessa ei saa vaarantua, muuten koko järjestelmältä putoaa pohja.

Hakaniemen suunnasta on kuultu jo kannanottoja, joissa mieluummin toivotaan korotettavan eläkemaksuja kuin leikattaisiin eläkkeitä. Yhteisenä näkemyksenä näyttää eri osapuolten välillä olevan nykyisten työeläkevarojen sijoittaminen yhä riskialttiimmin, jolloin myös tuotto-odotukset kasvavat. Maksussa olevia eläkkeitä ei onneksi haluta leikata.

Helppoa tämänkään uudistuksen teko ei tule olemaan. Aikaa on annettu vuoden 2025 tammikuun loppuun, eikä ole tiedossa, millä aikavälillä tuo miljardin säästö tulisi aikaansaada.

Ei parta pahoille kasva, turpajouhet joutaville

Sotilasjärjestöjen yhteisenä tekemä kannanotto parran ja viiksien sallimisesta myös sotilaille nousi otsikoihin viime kuun alussa. Positiivisena asiana oli Pääesikunnan lausunto, jonka mukaan muutokselle ei ole koulutuksellisia tai palvelusturvallisuuteen liittyviä esteitä. Samoin tasa-arvovaltuutetun lausunto korosti, ettei tasa-arvolain mukaisia perusteita sukupuolten erilaiseen kohteluun enää ole.

Saas nähdä, millaiset kirjaukset Yleisen palvelusohjesäännön pykälään 90 tehdään. Sotilasjärjestöjen näkemys muutokselle on nyt kuitenkin selkeä: antaa parran kasvaa.

Joko se vuosi taas meni?

Vuosi lähenee loppuaan, mikä tietää ensi vuoden Päälystöllehden osalta uusia aiheita, teemoja ja haastateltavia. Ensi vuosi on Päälystöliiton 95-juhlavuosi, mikä tulee näkymään lehdessäkin.

Olemme saaneet teiltä palautetta ja juttutoiveita. Nämä toiveet on käsitelty lehden suunnittelupalaverissa ja parhaat on siirretty odottamaan julkaisemista.

Onnetar arpoi palautteiden antaneiden keskuudesta **Henri Haahdin**. Onnittelut. Laittakaa oheisen QR-koodin tai kotisivujen kautta palautetta, ne kyllä luetaan.

Toivotan teille lukijoille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

Vankina vapaamuotoisessa varallaolossa

Teksti: Kapteeniluutnantti Petri Seikkula, Päälystölliton hallituksen jäsen Kuva: Lauri Perheenniemi

Merivoimat tukee Suomen öljyntorjuntavalmiutta asettamalla yhden öljyntorjuntaan sopivan aluksen kerrallaan öljyntorjuntavalmiuteen vuoden jokaisena päivänä. Merivoimilla on kolme öljyntorjuntavalmiuteen sopivaa alusta, öljyntorjunta-alukset Hylje ja Halli sekä monitoimialus Louhi, ja jokaisella aluksella on vain yksi miehistö. Öljyntorjuntavalmiutta ylläpidetään aluksen muun toiminnan ohessa. Niinä päivinä, kun alus ei ole merellä, niin henkilöstö on vapaamuotoisella varallaolo yli 2 tuntia -merkinnällä.

Ideaalitilanteessa jokainen alus olisi öljyntorjuntavalmiudessa joka kolmas viikko, mutta henkilöstön lomat, alusten telakoinnit ja muut tehtävät aiheuttavat sen, että öljyntorjuntavalmiutusputket ovat venyneet pahimmillaan neljän viikon mittaisiksi. Lisäksi alusten tekniset ongelmat ja henkilöstön "särkymävaran" puute ovat aiheuttaneet sen, että öljyntorjuntavalmiutusvuoroja on jouduttu siirtämään toiselle alukselle ja jopa lomina on jouduttu siirtämään. Osalla henkilökunnasta tulee reilusti yli 120 me-

ripalveluvuorokautta ja siihen lisäksi vapaamuotoista varallaoloa maissa yli 60 vuorokautta. Toisin sanoen öljyntorjuntavalmiudessa olevan aluksen henkilöstö on pahimmillaan joko merellä tai kotona öljyntorjuntavalmiudessa yli 180 vrk:tta vuodessa.

PVTAS 24 pykälän soveltamisohjeessa kohdassa 4 todetaan, että "Varallaolon pituus ja toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti virkamiehen vapaa-ajan käyttöä". Mielestäni neljän viikon yhtäjaksoinen öljyntorjuntavalmiutus haittaa aika paljonkin virkamiehen vapaa-aikaa. Tänäkin vuonna eräälle alukselle kertyy 20 viikkoa öljyntorjuntavalmiutta, joten sitä voidaan pitää toistuvana.

Vapaamuotoinen varallaolo ei haittaa pelkästään virkamiehen vapaa-aikaa, sillä aika monella öljyntorjuntavalmiutta tekevistä virkamiehistä on perhe. Kun perheen isä tai äiti on viikonlopun vapaamuotoisessa varallaolossa, niin se tarkoittaa sitä, että puolisoille ei ole mahdollisuutta lähteä kotoa kovinkaan kauaksi. Puolison poissa-

ollessa tai jos virkamiehellä ei ole puolisoa, niin silloin hän joutuu sopimaan lastenhoidon hälytyksen tullessa naapurien, ystävien, isovanhempien tai muiden sukulaisien kanssa. Tällöin öljyntorjuntavalmiuden ylläpito saattaa koskea isompaakin joukkoa eikä pelkästään valmiudessa olevaa virkamiestä.

Vapaamuotoinen varallaolo ei ole myöskään tasa-arvoinen korvauksen puolesta, koska PVTAS 24 pykälän mukaan vapaamuotoisen varallaolon yli 2 tunnin korvaus on 10 % virkamiehen tuntipalkasta. Eli mitä isompi tuntipalkka, sen isompi korvaus valmiuden ylläpidosta. Haitan korvauksen suuruutta ei tule määrittää virkamiehen tuntipalkan mukaan. Sama haitta, sama korvaus -periaate tulisi olla myös öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa.

Vapaamuotoinen varallaolo tarkoittaa sitä, että virkamiehen on tultava tietyn aikamäärän mukaisesti virkapaikalle ja aloitettava siellä työn tekeminen. Tällä hetkellä öljyntorjunta-alusten henkilöstölle on määrätty, että hälytyksen tultua virkamiehen tulee olla aluksella kolmessa tunnissa. Kuitenkin osa aluksen henkilökunnasta joutuu aloittamaan työnteon välittömästi hälytyksen tultua. Esimerkiksi aluksen päällikkö alkaa välittömästi selvittämään tilanteen yleiskuvaa, aluksen lupseeri alkaa hälyttämään aluksen muuta henkilöstöä, talousesimies alkaa varmistamaan, että alus saa tarvittavat muonat noudettua Leijona Cateringiltä ja muilla erikoisalujen johtajilla alkavat omat toimensa.

Onkin aiheellista kysyä, onko vapaamuotoinen varallaolo oikea työkalu valmiuden ylläpitoon? Pystyttäisiinkö Merivoimissa jollain muulla tavalla varmistamaan tuki Rajavartiolaitokselle öljyntorjunnan osalta? Kokonaan öljyntorjuntaa ei kuitenkaan tule Merivoimissa unohtaa, koska Merivoimien kalusto ja henkilöstön osaaminen on tulevaisuudessakin tärkeässä roolissa öljyntorjuntaonnettomuuden sattuessa.

Kapteeniluutnantti Petri Seikkula, 48 v

- Kotipaikka Paimio
- Toimistoupseeri
- Rannikkolaivasto, Turku

Elinaikakerroin on poikkeuksellisesti pienempi

Teksti: Juha Susi

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on vahvistanut asetuksella elinaikakerroimen vuodelle 2024. Ensi vuonna kerroin on **0,94692**. Kerroin pienentää alkavia eläkkeitä 5,3 prosenttia, mikä on edellisvuotta vähemmän. Aikaisemmin elinaikakerroimen uusin arvo on aina ollut edellisvuotta suurempi. Vuonna 2023 alkavia eläkkeitä elinaikakerroin pienentää 5,6 prosenttia. Muutosta on siis 0,3 prosenttia.

Syynä poikkeukselliseen kertoimen kasvuun on korona-ajan korkea kuolleisuus.

- Elinaikakerroin perustuu eläkeikäisten toteutuneeseen kuolevuuskehitykseen. 62-vuotiaiden jäljellä olevan elinajanodote laski nyt kolmatta vuotta peräkkäin. Laskua on ollut siis koronapandemian alusta asti. Eläketurvakeskus (ETK) perustelee lukua tiedotteessaan.

STM on jo aiemmin vahvistanut työeläkeindeksin ja palkkakertoimen vuodelle 2024. Työeläkeindeksi nousee noin **5,7** prosenttia vuoteen 2023 verrattuna.

Työeläkeindeksillä tarkistetaan maksussa olevat työeläkkeet. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia.

Palkkakertoimeksi vahvistettiin 1,637. Vuoteen 2023 verrattuna palkkakerroin nousee noin 5,1 prosenttia. Palkkakerointa käytetään tulevan työeläkkeen laskennassa. Sillä tarkistetaan vuosiansiot eläkkeen alkamisvuoden tasoon. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 prosenttia ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Sotilaseläkkeen tason määrittämisessä tarvitaan muista työeläkkeistä poiketen

edelleen myös työeläkevakuutusmaksun taso. Näihin ei tullut muutoksia. Kilpailukyky sopimuksen (kiky) mukanaan tuomaa työeläkemaksun nostoa (1,2 prosenttia) ei heijasteta sotilaseläkkeisiin. Kyseessä ei ole määräaikainen korotus eikä tuon korotuksen osalta ole sovittu mitään sen päättymisestä. Tämän takia palkkalaskelmassa ja liiton eläkelaskurissa on eri prosenttimäärä työeläkevakuutusmaksun osalta.

Liiton eläkelaskuriin on päivitetty uusimmat kertoimet. Nämä vahvistetut kertoimet ovat käytössä aina 30.11.2024 tapahtuviin eläköitymisiin asti. Sen jälkeisiin eläketapahtumiin laskuria ei voi enää hyödyntää.

Sotilaat ilman rajoja

Teksti ja kuva: Marko Jalkanen

Lokakuussa uutisoitiin puolustusministeri **Häkkäsen** tarjovan Nato-komennuksiin velvoittavuutta, jotta Suomi saa varmuudella tarjottua Naton liittolaiskumppaneille henkilöstöä käyttöön. Aamukahvi meinasi mennä väärään kurkuun, kun uutisessa kerrottiin ministerin päättävän asiasta lähiaikoina. Marraskuussa valtakunnallisen maanpuolustuskursin avajaispuheessa Häkkänen veti asiaa sen verran takaisin, että mikäli velvoittavuuteen päädytään, niin perusteet tulee saattaa valmiiksi ensi vuoden kuluessa. Asiassa on edettävä ripeästi, koska vuoden 2025 alussa rekrytointipohja käsittäisi tällöin jo koko Puolustusvoimien palkatun sotilashenkilöstön.

Velvoittavuus, jota puolustusministeri julistaa, tunnetaan Puolustusvoimissa siirtovelvollisuutena. Virkamiehet ovat velvollisia siirtymään työnantajan määräyksestä pysyväisluonteisesti toiseen työnsuorittamispaikkaan, joka saattaa sijaita toisella puolella Suomea. Nyt kupletin juoni olisi se, että pakkosiirto ei rajoittuisi Suomen rajojen sisään, vaan se voisi tarkoittaa siirtoa koko Nato-liittokunnan alueella.

Samaa tulytystä siirtovelvollisuuden laajentamisesta on kuultu puolustusministeriöstä aiemminkin. Vuonna 2016 kansainvälistä avunantoa oltiin liittämässä osaksi Puolustusvoimien lakisääteisiä tehtäviä. Alkuun asiasta ei suostuttu neuvottelemaan henkilöstön kanssa mitenkään. Hetken noikkittelun jälkeen solmu aukesi puolustusministeri **Jussi Niinistön** käynnistäessä vuoropuhelun henkilöstöjärjestöjen kanssa. Lopulta lakiin kirjattiin, että tehtäviin käytetään ensisijaisesti sellaista Puolustusvoimien henkilöstöä, joka on sitoutunut kansainväliseen toimintaan. Vuodesta 2017 onkin suoritettu vuosittain halukkuuskysely, jota käytetään henkilöstösuunnittelun perusteena. Palvelussuhteen ehdotkin sorvattiin selkiseksi, että vapaaehtoisia halukkaita tehtäviin on riittänyt.

Nyt vuoropuhelua puolustusministeri Häkkäsen kanssa asiasta ei ole vielä ollut. Järjestörintamalla ollaan toki toiveikkaita, että ministeri kuulee asiassa myös henkilöstöä eikä yksin kenraalikuntaa. Puolustusvoimat on kertonut komentavansa Naton komentorakenteen sotilasesikunta-tehtäviin lähivuosien aikana vuosittain noin 20 henkilöä. Kyse on useamman vuoden kestävästä ulkomaankomennuksista. Jokainen ymmärtää, että pakkosiirron vaikutukset eivät koskisi vain virkamiestä, vaan vaikutukset ulottuisivat myös hänen perheeseensä, sukulaisiinsa ja hänen koko sosiaaliseen verkostoonsa. Kaikilla ei ole elämäntilanteensa vuoksi mahdollisuutta lähteä, vaikka halukkuutta komennukselle olisikin. Ja jos virkamies tuijottaisi vain omaan napaansa ja lähtisi komennukselle perheensä mielipidettä kysymättä, paluun jälkeen kotona olisi hyvin todennäköisesti enää kaiku kaverina. Siirtovelvollisuus on jo hyvin poikkeuksellinen ilmiö suomalaisessa työelämässä. Sillä rajoitetaan yksilön perusoikeuksia, vaikkakaan se ei merkitse suoranaisesti virkamiehen velvollisuutta asua jollakin paikkakunnalla. Siirtymisvelvollisuus voi kuitenkin tosiasiallisesti rajoittaa virkamiehen vapautta valita asuinpaikkansa. Nykylain säätämisaikojen aikana eduskunnan perustuslakivaliokunta on todennut, että siirtovelvollisuudessa on kysymys Puolustusvoimien henkilöstöjärjestelmän tavanomaisesta ja hyväksyttävänä pidettävästä piirteestä, josta sotilasammattiin hakeutuvat ovat etukäteen tietoisia.

Nyt tilanne on aivan eri, eikä perustuslakivaliokunnan kannanottoa voida vain

olankohautuksella ohittaa. Harvempi sotilasuransa alussa on tiennyt, että ennen pitkää globaalit Nato-tehtävät tulvaisiin määrittämään samoin siirtovelvoittein kuin kotimaan tehtävät. Päälystöliitto ovat katsonut, että ammattisotilaiden osallistumisen Nato-tehtäviin on perustuttava ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen. Tarkoitus ei ole väistellä liittokunnan puolustamiseen kuuluvia velvollisuuksia ja vastuita, vaan vapaaehtoiset sitoutuvat ja ennen pitkää varautuvat lähtöön, kun ulkomaankomennus lopulta on edessä. Ja kun Puolustusvoimilla tämä vapaaehtoisuus on etukäteen tiedossa, on henkilöä helpompi suunnitella kansainvälisiin tehtäviin valmistavaan koulutukseen.

Puolustusvoimat tarjoaa yksilöityjä virkasopimuksia Nato-tehtäviin

Tekstit: Marko Jalkanen Kuva: Pasi Jalkanen

Suomi osallistuu Nato-jäsenyyden myötä koko liittokunnan pelotteen ja puolustuksen toimeenpanoon. Lähi vuosien aikana puhutaan yhteensä noin sadasta upseerista, opistoupseerista, erikoisupseerista ja aliupseerista, jotka sijoitetaan Naton sotilaalliseen komentorakenteeseen ulkomaille. Määrät ja tehtävät tarkentuvat sotilaallisen integraatioprosessin edetessä. Sotilastehtävien lisäksi Natossa on tarjolla työtehtäviä siviileille. Niitä voivat hakea kaikki jäsenmaiden kansalaiset.

Nato-tehtävien palvelussuhteen ehdoista on neuvoteltu jo vuoden ajan puolustusministeriössä yhdessä Pääesikunnan ja henkilöstöjärjestöjen kanssa. Neuvottelu aikataulut ovat venyneet ja paukkuneet pahasti. Jos neuvotteluissa alun perin oli tarkoitus olla valmista juhannukseen mennessä, niin nyt näyttää siltä, että edes tulevana vuodenvaihteena ei olla maalissa. Virkamiesten kaikki palvelussuhteen ehdot perustuvat pääsääntöisesti kollektiivitason virkaehtosopimuksiin, joista edelleen neuvottelut jatkuvat. Nyt kuitenkin Puolustusvoimat katsoo, kun Nato-neuvottelut ovat umpisolmussa, niin komentorakenteen tehtävien täyttämisen aikataulut vaativat työntekijän yksipuolisia toimia. Puolustusvoimat onkin päättänyt varsin poikkeavaan ratkaisuun ja tarjoaa Nato-tehtäviin kiinnostuneille henkilökohtaisia ja yksilöityjä virkasopimuksia. Virkamieslaki (44 §) antaa mahdollisuuden laatia viraston ja virkamiehen välille tällaisen henkilökohtaisen ja yksilöidyn sopimuksen, jolla ei kuitenkaan voida sopia virkaehtosopimuksessa sovitun palvelussuhteen ehtoja huomattavasti edullisemmista ehdoista.

Torni-portaalissa nähtävillä oleva työntekijän tarjous on sisällöltään eksaktisti sama, millaisena sitä on viimeksi tarjottu henkilöstöjärjestöille hyväksyttäväksi. Virkasopimus sisältää kiinteän kokonaispalkkauksen, joka pohjautuu Naton tehtävälukituksen mukaiseen palkkatalukkuun. Sotilastehtävissä ei suoritettaisi vaatavuusarvioita, vaan palkkaluokat jakaantui-

sivat sotilasarvojen mukaan kuten kaikilla muillakin jäsenmailla. Palkkaus perustuisi siis Naton ohjeiden mukaisesti sotilasarvon osoittamaan asemaan organisaatiossa. Nato-palkkaus ei muodostaisi eikä kerryttäisi takuupalkkaoikeutta kotimaan palkkaukseen.

Työaikakorvaukset sisältyisivät tarjottuun kokonaispalkkaukseen eikä puolustusvoimien työaikasopimusta sovellettaisi. Työajan käyttö perustuisi Naton omaan työaikaohjeistukseen ilman yksityiskohtaisia työaikasunnitelmia ja työaikakirjanpitoa. Ylityökorvauksia tai -lisiä ei erikseen maksettaisi, vaan työaikaperusteiset korvaukset otettaisiin keskimääräisesti huomioon. Kun on kyse täysin uudeltaisesta toimintaympäristöstä, puolustusministeriö on esittänyt järjestöille seurattavaksi ja raportoitavaksi toteutuneiden työaikojen ja vapaiden käyttöä. Tästä ei kuitenkaan henkilökohtaisten virkasopimuksen mainospuheissa kerrota mitään. Yksilökohtaisen virkasopimuksen tekevä virkamies onkin oletettavasti viime kädessä oman aikansa seppä.

Kokonaispalkkauksen lisäksi Nato-tehtäviin lähteville tarjotaan maksettavaksi eril-

isiä kulukorvauksia, joiden pyrkimyksenä on kattaa ulkomaille asumiseen ja työskentelyyn liittyviä ylimääräisiä menoja. Näitä ovat muun muassa muutosta aiheutuvat kulut ja tämän myötä kasvavat elinkustannukset, perheenjäsenten ulkomaille asumista tukevat korvaukset sekä tapausmatkakorvaukset tapauksissa, joissa perhe ei muuttaisi virkamiehen mukana asemapaikalle. Korvauslajeja on toistakymmentä. Useimmat näistä komennettujen virkamiesten eduista ja kustannusten korvauksista odottavat vielä valtiovarainministeriön vahvistusta.

Vaikka ensihätään tehtävät täytettäisiinkin nyt yksilöityillä virkasopimuksilla, niin neuvotteluja palvelussuhteen ehtojen kollektiivisopimuksen saamiseksi jatketaan henkilöstöjärjestöjen kanssa edelleen. Neuvottelut ovat edelleen vaiheessa. Osin siihen on vaikuttanut se, kun ulkomaan työhön komennettujen virkamiesten etuja ja kustannusten korvauksia koskevista määräyksistä odotettiin tietoa valtiovarainministeriöstä lähes koko vuosi. Järjestöjen on ollut vaikea muodostaa kokonaiskuvaa siitä, miten kaikki palvelussuhteen ehdot kokonaisuudessaan virkamiehelle muodostuisivat. Myös kokonaispalkkaus ja ns. työajattomuuden palkkakompensatio ovat herättäneet epäilyjä, ja joidenkin mielestä ne ovat olleet riittämättömiä. Siihen, että kaikki sitoutuivat kollektiivisopimukseen ja ehdoista saataisiin kaikkien neuvotteluosapuolten hyväksymä konsensus, näyttäisi olevan vielä matkaa. Toistaiseksi asiassa ei kuitenkaan olla heitetty kirvestä kaivoon.

On huomioitavaa, että nyt käsitellyssä olevat palvelussuhteen ehdot on tarkoitettu koskemaan vain Naton komentorakenteen, osaamiskeskusten ja vastaavien Naton omien ulkomaille sijoitettujen organisaatioiden tehtäviä. Naton joukkorakenteen tehtävissä ulkomaille, joista ei ole vielä minkäänlaista tietoa, noudatettaisiin puolustusvoimista annetun nykyisin mukaisesti kansainvälisen avunantotehtäviin erikseen sovitun palvelussuhteen ehtoja.

Suomen rooliin EUMAM Ukraine –operaatiossa täsmennyksiä

Suomi on osallistunut Euroopan unionin sotilaalliseen EUMAM-kriisinhallintaoperaatioon, joka käynnistettiin viime vuoden lopulla vastauksena Ukrainan pyyntöön sotilaallisesta tuesta. Operaation strategisena pyrkimyksenä on koulutuksella lisätä Ukrainan asevoimien sotilaallisen kyvykkyyttä ja siten tukea Ukrainan kykyä puolustaa suvereniteettiaan, alueellista koskemattomuuttaan sekä suojella siviilejä. Operaatio toimii EU:n alueella. Operaation joukkoesikunnat sijaitsevat Puolassa ja Saksassa, ja koulutusta annetaan monissa EU-maissa jäsenvaltioiden järjestämissä koulutusmoduuleissa. Operaatio on suunniteltu joustavaksi, jotta sillä voidaan vastata nopeasti Ukrainan muuttuviin ja kehittyviin tarpeisiin. Vuoden 2023 aikana operaatiossa koulutetaan yli 30 000 ukrainalaisotilasta.

Tähän saakka Suomi on osallistunut koulutus- ja neuvonantotehtäviin Puolassa sekä tähän liittyviin esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin EU-jäsenvaltioiden alueella. Puolassa tapahtuvassa koulutuksessa on keskitytty muun muassa jalkaväki-, lääkintä- ja asejärjestelmäkoulutukseen. Suomi on keskittynyt kouluttamaan ensisijaisesti kouluttajia. Nyt Suomen koulutustuen maantieteellistä kattavuutta laajennetaan koko EU:n alueelle Suomea lukuun ottamatta. Suomelle jo esitettyjen koulutustukipyyntöjen perusteella tulevat koulutustehtävät sisältävät edelleen jalkaväki- ja lääkintäkoulutusta, mutta uusina elementteinä olisi ainakin jalkaväkikoulutuksen laajentaminen, joukkueenjohtajakoulutus, komppanianpäällikkökoulutus sekä talvi- ja olosuhdekoulutus. Operaatioon osallistuvien suomalaissotilaiden enimmäismäärä pysyisi edelleen sa-

mana, jolloin osallistumispäätöksen puitteissa EU:n alueella voisi samanaikaisesti toimia enintään 50 suomalaissotilasta EUMAM-operaation koulutus- ja neuvonantotehtävissä sekä näihin liittyvissä esikunta-, hallinto- ja tukitehtävissä. Suomalaiselle kriisinhallintahenkilöstölle, joka palvelee EUMAM Ukraine -koulutusoperaatiossa, maksetaan kriisinhallintapäivärahaa 28,70 euroa päivältä. Niille, jotka palvelevat EU:n alueella esikunnassa tai vastaavassa, maksetaan kriisinhallintapäivärahan asemesta kohdemaan päivärahaa, mikäli kohdemaassa ei ole avustusmissioon liittyviä joukkoja tai organisaatiota, jonka tukeen henkilöstö pystyisi tukeutumaan.

Matkakustannusten korvauksiin korotuksia vuodelle 2024

Vuoden 2024 matkakustannusten korvausten tarkistuksista saavutettiin loppuvuodesta neuvottelutulos. Asiasta neuvoteltiin tavanomaiseen tapaan valtiovarainministeriön johdolla valtion matkaryhmässä, jonka tehtävänä on sopimuskauden aikana valmistella ja neuvotella vuosittaiset korvausten tarkistukset matkakustannusten korvaamisesta tehtyyn virka- ja työehtosopimukseen. Myös

Verohallinto on päättänyt ensi vuoden verovapaista matkakulujen korvauksista, jotka pääosin noudattelevat matkatyöryhmän neuvottelutulosta.

Vuonna 2024 kotimaan kokopäiväraha nousee 51 euroon, joka on kolme euroa enemmän kuin tänä vuonna. Osapäiväraha nousee kahdella eurolla ollen ensi vuonna 24 euroa. Yömatkarahan suuruus on 16 euroa vuorokaudelta. Myös kilometrikorva-

usta korotetaan. Ensi vuonna korvaus palansaajan omalla autollaan tekemästä työmatkasta on 57 senttiä kilometriltä, neljä senttiä enemmän kuin tänä vuonna.

Valtion matkustussääntö ja korvaustasot kokonaisuudessaan on löydettävissä viimeistään vuoden vaihteessa sähköisenä valtiovarainministeriön verkkosivuilta.

Jatkuuko Suomen koulutustuki ukrainalaisotilaille Isossa-Britanniassa?

Suomi on osallistunut Joint Expeditionary Force (JEF) -maaryhmän osana noin puoleltoista vuoden ajan koulutustukeen Ukrainan asevoimille. Isossa-Britanniassa toteutettavassa operaatiossa on kerrallaan noin 20 suomalaista sotilasta. Koulutuskielenä on englanti, ja ukrainalaisotilaille annettavat koulutusai-

heet ovat lähinnä Suomessa varusmiehille koulutettavia peruskoulutuskauden asioita. Maavoimat on vastannut operaatioon osallistumisen toimeenpanosta ja rekrytoineista, ja tällä hetkellä Puolustusvoimilla on mandaatti jatkaa osallistumistaan operaatiossa vain tämän vuoden loppuun saakka. Koulutustuen jatkosta ensi vuo-

delle ei ole vielä selvyttä eikä varmuutta. Puolustusvoimilla on kuitenkin parhaillaan valmistautumis- ja varautumistehtävä siihen, mikäli ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan käsittelyn jälkeen tasavallan presidentti päättää koulutustuen jatkamisesta Ukrainan asevoimille myös ensi vuonna.

Virastoeräneuvotteluissa ratkaisut lähestyvät

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Eero-Sakari Kuikka

Työnantaja lähetti 31.8. kutsun henkilöstöjärjestöille virastoeräneuvotteluihin. Neuvottelujen tavoitteena on sopia Rajavartiolaitoksen hallinnonalan tarkentavilla virkaehtosopimuksilla 1.3.2024 toteutettavasta virastoerästä. Neuvottelut on aloitettu Rajavartiolaitoksen esikunnassa 4.10. Aloituseuvottelujen yhteydessä on esitelty sopijaosapuolien tavoitteet sekä keskusteltu virastoerän suuruudesta ja parista erityistarkastelua vaativasta asiakokonaisuudesta. Neuvottelutulokseen tulisi lähtökohtaisesti päästä 15.12.2023 mennessä.

Rajan piiri määritteli Päällystöliiton neuvottelutavoitteet

Päällystöliiton vuoden 2022 Edustajakokous on päättänyt, että tavoitteiden priorisointi Rajavartiolaitoksen sopimus- ja neuvottelutavoitteiden osalta määritetään Rajan piirin toimesta. Neuvottelutavoitteita on pyydetty yhdistyksiltä kevään 2023 aikana. Lisäksi neuvottelutavoitteita on käsitelty kevään ja syksyn alueellisilla luottamus- ja yhteistoimintapäivillä sekä kevään Puheenjohtajapäivillä. Näiden käsittelyjen pohjalta tavoitteet on muodostettu Rajan piirissä toimivan varapuheenjohtajan, hallituksen jäsenen ja päluottamusmiehen yhteistyönä. Tämä malli on mielestäni osoittautunut toimivaksi, ja tällä on

nähdäkseni saavutettu kattava kuva jäsenistön, yhdistysten ja edunvalvojen tärkeimmistä neuvottelutavoitteista Rajavartiolaitoksen hallinnonalalla.

Neuvotteluissa sopijaosapuolilla merkittävä määrä tavoitteita

Aloituseuvotteluissa tuli varsin selväksi, että sopijaosapuolilla on runsaasti erilaisia neuvottelutavoitteita, ja ne ovat osittain toisiaan poissulkevia. Tämä on siinä mielessä luonnollista, että sopijapuolet edustavat työnantajaa sekä eri henkilöstöryhmiä. Heti alkuvaiheessa oli nähtävissä, että neuvotteluista on tulossa haastavat. On huomioitava, että Rajavartiolaitoksen neuvottelupöydässä on edustettuina yhteensä

seitsemän sopijaosapuolta, joiden kaikkien on hyväksyttävä neuvotteluissa käsillä oleva kokonaisuus, jotta neuvottelutulos olisi mahdollista saavuttaa.

Työnantaja on tehnyt tähän mennessä (24.11.) kaksi tarjousta tarkentavaksi virkaehtosopimukseksi. Ensimmäinen tarjous on esitelty 18.10. neuvottelutapaamisessa, ja siihen ovat järjestöt antaneet omat vastauksensa 30.10. Ensimmäiseen tarjoukseen annetut vastaukset on käsitelty seikkaperäisesti marraskuun alkupuolen neuvotteluissa. Vastausten käsittelyn ja käytyjen neuvottelujen pohjalta työnantaja on laatinut ja esitellyt toisen tarjouksen 13.11. neuvotteluissa. Tähän tarjoukseen vastaukset on annettu 21.11. kuluessa. Vastausten perusteella on todettavissa, että tietyissä asioissa sopijaosapuolet ovat varsin kaukana toisistaan, ja tietyiltä osin ”pöytään” on tuotu myös sellaisia asioita, joita ei alkuperäisissä tavoiteasetteluissa ollut kaikkien järjestöjen osalta nähtävissä. Toki asiat tarkentuvat pitkin matkaa, kun niistä neuvotellaan, ja osa asioista putoaa syystä tai toisesta omista tavoitteista pois.

Neuvottelut ja keskustelut toiseen tarjoukseen annetuista vastauksista on käyty

23.11. Tilaisuudessa tuli esille muutamia sellaisia asioita, joiden osalta on ennen seuraavan tarjouksen antamista käytävä kahdenvälisiä keskusteluja työnantajan ja tiettyjen henkilöstöjärjestöjen kesken sekä yhteisiä neuvotteluja. Ennen näiden toteutumista työnantajalla ei ole ollut edellytyksiä tehdä seuraavaa tarjousta virastoerän toteuttamiseksi. Edellä mainitut asiat on käyty läpi 30.11. aikana. Päivän annin pohjalta työnantaja on tehnyt kolmannen tarjouksen ja esitellyt sen 5.12. neuvottelujen yhteydessä. Mikäli virastoeräneuvotteluissa päästään neuvottelutulokseen, sen sisältö avataan seuraavassa Päällystölehdessä.

Työtuomioistuimen tuomio 2023:34

Työtuomioistuin on antanut 14.6.2023 tuomion tapauksessa, jossa oli syntynyt erimielisyys siitä, olisiko virkamies A tullut määrätä virkamatkan aikana vapaamuotoisen varallaolon sijasta sidottuun varallaoloon. Työtuomioistuin on tuomiolauselmassa vahvistanut, että A on ollut kyseisenä aikana Rajavartiolaitoksen virkamiesten työaikoja koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen 6.2.1 kohdan mukaisessa sidotussa varallaolossa. Li-

säksi työtuomioistuin on vahvistanut, että Rajavartiolaitoksen esikunta on menetellyt Rajavartiolaitoksen virkamiesten työaikoja koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen 6.1 kohdan vastaisesti määrätessään A:n vapaamuotoiseen varallaoloon kyseiseksi ajaksi.

Työnantaja on ohjeistanut, mitä tietoja henkilöstöjärjestöjen kokoamiin oikaisuvaatimuksiin tulee sisällyttää. Oikaisuja virkamattojen varallaolojen osalta vapaamuotoisesta sidottuun varallaoloon voi esittää kuluvalta vuodelta sekä vuosilta 2020–2022. Päällystöliiton jäsenten osalta kartoitus on tehty, ja tiedot oikaistavista tapauksista on toimitettu 15.9. työnantajalle. 1.11. työnantajan edustajalta saadun tiedon mukaan kaikki Päällystöliiton oikaisuvaatimukset on käsitelty ja saamatta jääneet korvaukset on maksettu virkamiehille.

Jos asiaa tarkastellaan hieman taaksepäin, niin tämän tapauksen käsittely alkoi joulukuussa 2020 kehittämissyöryhmän kokouksessa, jossa työnantaja toi uuden tulkin virkamattojen varallaolosta ja saattoi sen kokouksen jälkeen tiedoksi mm. Vartiointolaiueeseen. Sen jälkeen tätä tapusta on käsitelty useampaan kertaan kehittämissyöryhmässä, ja asiasta käynnistettiin valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksen mukainen erimielisyyssmenettely. Kun asiassa ei päästy yksimielisyyteen Rajavartiolaitoksessa, asia päätettiin viedä työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Prosessi kesti kaikkiaan vajaan neljä vuotta ja vaati eri valmistelijoilta merkittävän paljon aikaa ja resursseja. Jatkoa ajatellen olisi ensiarvoisen tärkeää, että asioista päästäisiin sopuun viraston sisällä eikä raskaisiin ja aikaa vieviin erimielisyyssmenettelyihin olisi tarvetta mennä. Tämän pitäisi olla sekä henkilöstöjärjestöjen että työnantajan edun mukaista. Mutta jos tarve ns. päättyyn asti menolle on, Päällystöliiton edunvalvojilla ja Päällystöliitolla on valmius asioiden käsitteilylle aina työtuomioistuimessa saakka.

Virastoeräneuvottelut Rajavartiolaitoksessa ovat jälleen kerran osoittautuneet varsin haastavaksi kokonaisuudeksi. Neuvottelutulos tulisi lähtökohtaisesti saavuttaa 15.12.2023 mennessä.

2. pääluottamusmiehen ay-koulutustehtävät luottamusmiessryhmälle 1.1.2024 lukien

Tekstit: Jaakko Levä

Aloitin 1.1.2018 Päälystöliiton toisena päätoimisena pääluottamusmiehenä vastualueena liiton henkilöstöedustajien ammattiyhdistyskoulutus. Tehtävässä tapahtui 1.1.2023 muutos jäsenmäärämme vähetessä, kun päätoimisuus muutettiin osa-aikaisuudeksi ja nimike Puolustusvoimien valtakunnalliseksi pääluottamusmieheksi. Tehtäväkenttä ei sen sijaan juurikaan muuttunut. Olen työskennellyt Puolustusvoimissa kohta 34 vuotta, ja vihdoinkin tein päätöksen pitkän harkinnan jälkeen, että on aika vaihtaa maisemaa ja astua urheasti kohti uusia haasteita. Toimitin oman hallintoyksikköni henkilöstöasioita hoitavalle osastoupseerille viimeisen virallisen asiakirjan Puolustusvoimien opistoupseerin virassa torstaina 23.11.

On aika jatkaa eteenpäin

1.1.2024 olen virallisesti reservissä ja aloitan työskentelyn kokopäiväisesti Päälystöliiton toimistolla järjestösihteerin tehtävässä. Virallisesti työnantajan kanssa sovitun mallin mukaisesti Päälystöliiton valtakunnallisen pääluottamusmiehen tehtävä päättyy 31.12.2023 minun irtisanouduttuani, ja tämän jälkeen keskustasolla on enää yksi päätoiminen pääluottamusmies. Päälystöliiton ammattiyhdistyskoulutukseen ei kuitenkaan tule vajetta, vaan koulutus jatkuu kuten aiemminkin laivakursseina pidettävillä päivillä. Sisältö on varmasti vielä laadukkaampaa, kun sen on tuottanut luottamusmiessryhmä.

Tahdon tässä, kun mahdollisuus on, kiittää kaikkia niitä ihmisiä, joiden kanssa olen

saanut toimia niin yhteistyössä kuin asioiden hoitamisessa ajan kuluessa. Erityinen kiitos lähtee kaikille Päälystöliiton luottamusmiessryhmässäkkin toimineille alueellisille pääluottamusmiehille ja erityisalojen asiantuntijoille, ilman teidän tukeanne ei tehtäväni hoitamisesta olisi tullut mitään. Jättäessäni nyt tuon tehtävän tunnen ääretöntä kiitollisuutta myös Päälystöliiton ja työnantajan suuntaan siitä tuesta, mitä olen saanut aikojen saatossa. Suuri kiitos myös jäsenillemme ja hallintoyksikkötason edunvalvojillemme. Pitäkää lippu korkealla ja muistakaa, että liitosta saa aina tukea. Yhdessä olemme vahvempia kuin yksinämme.

Vuoden 2024 ammattiyhdistyskoulutukset

Päälystöliiton jäsensivujen koulutus-välilehdelle on avattu vuoden 2024 ammattiyhdistyskoulutuksiin ilmoittautuminen. Pidämme vuoden aikana kahdet suuret koulutuspäivät, ns. alueelliset LMYT-päivät (PV, RVL) sekä keväällä että syksyllä. Kurssien osallistujavahvuudeksi on suunniteltu 70 osallistujaa/kurssi. Kevään kurssin ajankohta on 13.–15.2. ja syksyn vastaavien päivien ajankohta on 10.–12.9. Näiden lisäksi pidämme yhdistystemme puheenjohtajille suunnatut Puheenjohtajapäivät huhikuussa 10.–12.4. Lisäksi pidämme kahdet luottamusmiesten ja yhteistoimintaedustajien yhteiset täydennyskurssit (LMYTTK-kurssit) sekä kesällä että talvella. Nämä kurssit ovat ns. kutsukurssseja, ja niihin ei ilmoitauduta kuten tavallisiin kurssseihin.

Nyt kehotankin kaikkia edunvalvojiamme menemään liiton jäsensivuille ja katsomaan, mihin kaikkiin koulutuksiin pääsee osallistumaan sekä ilmoittautua saman tein, ettei kurssi mene ohi, kun aika ei enää vuoden lopulla riitä.

Päällystöliiton ylläpitämän eläkelaskurin aika on ohi

Kuva: Jaakko Levä

Olemme ylläpitäneet Kevan ohella Päällystöliitossa tehtyä eläkelaskuria aina tämän vuoden loppuun asti. Vuoden 2025 alusta eläkelaskentaan tulevan muutoksen myötä on aika haudata myös erillinen eläkelaskuri ja sen ylläpito. Uusien sotilaiden eläköityminen kun ei ole enää valinnanvaraista, milloin jäädä vuoden aikana reserviin, vaan eroamisikä on pääsääntöisesti sama kuin oman ikäluokan alin sotilaan vanhuuseläkeikä. Sotilaseläkkeel-

le siirrytään siis jatkossa pääsääntöisesti koko vuoden aikana, ei enää vuoden lopussa. Kevan palveluiden kehittymisen myötä saa Omat eläketietosi -palvelun kautta viestitettyä Kevan asiantuntijoille pyynnön oman eläkekertymän laskentaan. Tuo informaatio on varmaan lähempänä totuutta kuin itsetehdyllä laskurilla edes pääsisi, ja onhan kyseessä taho, joka eläkkeen myös myöntää hakemuksesta.

Mitä tuossa eläkkeen laskentatavassa sitten on muuttunut? Kirjoitin tästä muutoksesta Päällystölehteen 2/23, sivuille 14–15. Jutussa kerron vapaakirja-ajan ja uramallikertoimen vaikutuksista ja eroavaisuuksista. Tämän laskentatavan ja sen faktan, että palveluksessa olevista opistoupseereista pääosa on uusia sotilaita, meistä erillisenä pidettävän eläkelaskurin aika selaisenaan on tullut päätökseensä.

Miten sinulla menee?

Teksti: Kapteeni Ilkka Huttula, Maavoimien valtakunnallinen päälouottamusmies

Kuva: Jani Laine

Töissä elämme taas muutoksen tuulissa. Vajaa kymmenen vuotta sitten oli tulossa Puolustusvoimauudistus, joukko-osastoja lakkautettiin, joukkoja yhdistettiin ja henkilöstöä siirtyi paikkakunnalta toiselle - osa perheineen ja osa päätti ryhtyä "reppuriksi". Tarkoitus oli varmasti hyvä, kun tiedossa oli ikäluokkien pienemmisestä johtuva kutsuntakäisten asevelvollisten vähentyminen. Uuden käynnistämässä on aina omat hankaluutensa, ja tuolloin saimme tutustua kiireeseen, epäselviin toimintaohjeisiin, muuttuneisiin käytäntöihin ja ties mihin kaikkiin muihin ous-touksiin. Meille vakuutettiin, että tämä on

väli aikaista ja kyllä se ensi vuonna helpottaa. Eipä helpottanut, nyt vuosien jälkeen kahvipöydissä edelleenkin haikaillaan aikaa ennen uudistusta. Olihan silloin kaikki niin paljon paremmin... Ainakin henkilöstöä oli riittävästi kouluttamassa varusmiehiä. Sitten saapui korona jonkun tuomana tuliaisena kaukaa Kiinasta saakka. Alkoi "kupplassa" työskentely ja osalla etätyöskentely. Pyrittiin pitämään mahdollisuuksien mukaan etäisyyttä kaikkiin mahdollisen tartunnan välttämiseksi. Koulutettavat jaettiin kolmeen osastoon, joita rotatoitiin viikon välein lomalle, maastoharjoituksiin ja karsinpalvelukseen. Palkattu henkilöstö

koki kohonnutta kuormitusta, koska palautumisaikaa ei heidän mielestään ollut riittävästi. Sosiaalisuus työyhteisössä jäi puheleminen ja skypen varaan, koska kaikenlaisia kokoontumisia tuli välttää.

Epidemian alkaessa helpottaa, alkoi naapurimme sotilaallinen erikoisoperaatio Ukrainassa. Tilanne oli uhkaava myös Suomen kannalta, ja tehostimme omaa valmiuttamme kaikilla tasoilla. Työtä oli riittämiin erityisesti operatiivisilla ja huollon toimijoilla. Valtion johto päätti jättää hakemuksen Natoon liittymiseksi ja alkoi "harmaa vaihe". Valmiutta ylläpidettiin ja kehitettiin voimia säästämättä. Tuona aikana en kuullut kenenkään valittavan kiireestä ja työkuormasta, vaan yleinen toteamus olikin "tätä varten olen Puolustusvoimissa töissä". Helppotus oli suuri, kun Suomi viimein hyväksyttiin Naton täysjäseneksi. Kansainvälinen harjoitustoiminta on lisääntynyt merkittävästi, erityisesti vieraillevien joukkojen osalta. Tämä on mielestäni pelkästään hyvä asia, näin integroidumme tehokkaasti uusiin liittolaisiimme ja opimme toisiltamme. Töitähän se tietää meille kaikille, ja kuten jo aiemmin totesin, uuden käynnistämässä on aina omat haasteensa.

Kun miettii, minkälaisessa "hässäkässä" olemme vuosia olleet, tulee mieleen huoli ihmisten jaksamisesta. Meitä ei Puolustusvoimissa ole yhtään liikaa, ja liittoutumisen myötä velvoitteemme on asettaa henkilöstöä myös liittouman eri rakenteisiin. Huomioitavaa on myös, että suuri osa nuoremista työtovereistamme ei ole koskaan nähnyt "normaalia" aikaa. Ammattikuntamme on nähnyt maailmaa jo kohtuullisen pitkän aikaa enkä ole erityisen huolissani teistä. Tiedän, että saamme suomme auki, kun töitä tarjotaan liikaa. Kannustan jokaisesta pitämään huolta työkavereista, erityisesti nuoremista, ammattikunnasta riippumatta. Vaikka yksinkertaisesti kysymällä "miten sinulla menee". Kenenkään ei pidä ajautua työuupumukseen, josta toipuminen vie parhaimmillaan kuukausia ja pahimmillaan vuosia. Mikäli voimme osaltamme tukea työkuorman alla olevaa, tehkäämme voitavamme, se on kaikkien etu.

Päällystöliiton uusi järjestösihteeri

on valittu Teksti: Mika Avelin Kuva: Juha Susi

Jaakko Levä on valittu Päällystöliiton uudeksi järjestösihteeriksi. Valinnan teki liiton hallitus kokouksessaan 22.11. Jaakko eläköityy vuoden vaihteessa ja aloittaa työskentelyn liiton toimistolla 1.1.2024 alkaen. Jaakon nykyinen osa-aikainen valtakunnallinen pääluottamusmiehen tehtävä lakkaa ja vastuu liiton edunvalvontakoulutuksesta siirtyy osittain luottamusmiesryhmän harteille. Toivotan omasta ja erityisesti koko liiton puolesta Jaskan lämpimästi tervetulleeksi liiton toimiston hyvähenkiseen porukkaan.

Edustajakokouksen 2023 päätökset toimiston osalta

Edustajakokous hyväksyi liiton lomatoiminnan sähköisen varausjärjestelmän käyttöönoton siirtämisen ensi vuoden puolelle. Siirtoon vaikutti oleellisesti toimistoa äkillisesti loppuvuodesta kohdannut heikentynyt henkilöstötilanne. Samassa kokouksessa toimisto sai tehtäväksi liiton verkkosivujen uudistamisen vuoden 2024 aikana. Verkkosivujen uudistus etenee heti, kun saamme lomatoiminnan sähköistämisen valmiiksi. Lisäksi kokous hyväksyi liiton jäsenmaksuihin muutoksen opiskelijajäsenten, työttömien ja erilaisilla virkavapailla tai vastaavilla olevilla. Heidän jäsenmaksunsa ensi vuonna on vain työttömyyskassan perimän jäsenmaksun suuruinen. Muut jäsenmaksut säilyvät entisenlaisina.

Palkitsemiset 6.12.

Päällystöliiton ansiomerkkejä ja -mitaleita on perinteisesti myönnetty päivämäärällä 6.12.2023. Kyseiset huomionosoitukset on toimitettu jäsenyhdistyksille edelleen luovutettaviksi saajilleen. Samalla päivämäärällä on moni liiton jäsen niin palveluksessa kuin reservissä saanut uusia arvomerkkejä kauluksiinsa. Lämpimät onnittelet kaikille huomionosoituksen saaneille.

Ritarikuntien kunniamerkkiesitykset

Päällystöliitto voi esittää jäsenilleen ritarikuntien kunniamerkkejä puolustusministeriön kautta. Jäsenyhdistyksen tulee täyttää kunniamerkkiehdotuslomake ja lähettää se 31.1.2024 mennessä liiton toimistolle. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksytyt esitykset ministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, ja siksi niiden tulee olla tarkasti täytettyjä ja hyvin perusteltuja. Kunniamerkkiehdotukset allekirjoitetaan liiton toimesta eikä liitto lähetä puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille. Liiton esittämät kunniamerkit eivät siis välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn. Kunniamerkkiehdotuslomake täyttöohjeineen löytyy osoitteesta <https://ritarikunnat.fi>.

Vuoden toimihenkilö ja urheiluteko

Vuoden toimihenkilön valinta pyritään ensisijaisesti kohdistamaan henkilöön, joka on toiminnallaan merkittävällä tavalla vaikuttanut liiton jäsenistön edunvalvontaan, asemaan tai hyvinvointiin. Valittavan henkilön tulee olla liiton jäsen tai työntekijä.

Vuoden urheiluteon palkitsemisen perusteena on vuoden aikana tehty liikuntaan aktiivista toimintaa tai hyvä urheilusuoritus. Palkinto voidaan myöntää henkilölle tai yhteisölle.

Molempien huomionosoitusten saajat palkitaan kunniakirjalla, stipendillä ja viikon vastikkeettomalla käyttöoikeudella valitsemaan sa liiton lomakohteeseen.

Vuoden toimihenkilön ja urheiluteon saajat julkistetaan puheenjohtajapäivillä 2024. Esitykset näihin palkitsemisiin tulee toimittaa sähköpostilla liiton toimistolle osoitteeseen toimisto@paallystoliitto.fi viimeistään 15.3.2024.

Lomatoiminta

Liiton kaksion autopaikkasopimus osoitteessa Runeberginkatu 48 on irtisanottu taloyhtiön toimesta päättymään vuoden lopussa. Irtisanominen tapahtui meidän kannaltamme täysin yllättäen. Tähän muuttuneeseen tilanteeseen on majoittujien nyt vain sopeuduttava. Liiton lomakohteiden haku lomakaudelle 1.5.–31.8. on käynnissä. Haku tehdään vielä perinteisellä tavalla ja haku aika päättyy 29.2.2024.

Ajankohtaista toimistolta

Jäsenyhdistysten jäsenlistat tulee olla tarkistettuna jo 15.1.2024. Yhdistyksen toimihenkilöistä tulee toimittaa liiton toimistolle heti vuosikokouksen jälkeen. Jäsenyhdistyksille on lähetetty asiasta tehty hallituksen ilmoitus yhdistysten sähköpostiosoitteisiin. Päällystökalerit 2024 postitettiin suunnitellusti syksyllä kaikille niille jäsenille, jotka olivat sen omien jäsentietojensa kautta tilanneet. Vuoden 2025 Päällystökalerit tilataan kaikille niille jäsenille, joille se jäsentietoihin on merkitty. Yhdistysten jäsenmaksulautukset ajalta 1.7.–31.12.2023 maksetaan yhdistysten tileille 29.2.2024. Maksu suoritetaan sille tilinumerolle, jonka yhdistys on omassa toimihenkilölistassaan ilmoittanut.

Liiton joulukorttivarat 2023

Liiton hallitus päätti sijoittaa tämän vuoden joulukorttivarat Unicefin kautta Ukrainan lasten tukemiseen.

Liiton toimisto on kiinni viikot 51–52 (18.–31.12.)

Liiton toimiston väki toivottaa kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2024

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Edustajakokous keskittyi ajankohtaiskatsauksiin

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Jäsenyhdistysten edustajat kokoontuivat marraskuussa Edustajakokoukseen Helsinkiin. Kun esityslistalla ei ollut vaaleja eikä uusien sopimustavoitteiden määrittelyä, nousivat tilaisuuden keskiön ajankohtaiskatsaukset.

Edunvalvonnan kiireistä syksyä kuvaa hyvin kokouspäivälle samanaikaisesti ajoittuneet puolustusvaliokunnan kuuleminen ja Puolustusvoimien yhteistoimintaelimen kokous. Puheenjohtaja **Jyrki Lukkarisen** lausuttua tervehdyksensä ja poistuttua eduskunnan suuntaan, piti varapuheenjohtaja **Jyrki Juvonen** puheenjohtajan ajankohtaiskatsauksen tehtyihin ja käynnissä oleviin edunvalvonta-asioihin.

- Työaikalakihanke jatkuu edelleen. Asian viemiseksi eteenpäin tehdään edelleen yhteistyötä muiden sotilas- ja pääsopijajärjestöjen kanssa. Uudet toimijat poliittisella kentällä ja sen myötä uuden hallitusohjelman kirjaukset heijastuvat tähän työhön.

Juvonen nosti esityksessään esiin seuraavan puolustusselonteon. Hallitus arvioi siihen liittyen Nato-jäsenyyteen liittyvät lainsäädäntömuutostarpeet ja käynnistää välittömästi niihin tarvittavat valmistelut.

- Näihin vaikuttaminen on meillä keskeisenä prioriteettina ja käynnissä parhaillaan. Parhaillaan käynnissä olevat neuvottelut Nato-tehtävien palvelussuhteen ehtoista ovat takunneet jo pitkään.

- Kaikki ymmärtävät, että näiden ehtojen tulee olla kannustavia. Huolestuttavaa on se, että työnantajaleiristä on esitetty näiden tehtävien olevan osa tehtäväkiertoa eikä vapaaehtoisuuteen perustuvia.

Neuvoteltava virastoerä poikkeuksellinen

Pääluottamusmies **Marko Jalkasen** katsaus alkoi voimassa olevan virka- ja työehtosopimuksen pääkohtien nostolla.

- Tähän sopimukseen saatiin useita uusia tekstiparannuksia, joilla kehitettiin työaika määräyksiä sekä parannettiin työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Näitä ovat muun muassa lisä- ja ylityökorvausten määräytymistä keskeytyneessä jaksossa koskevat täsmennykset ja vuosiloman siirtoon liittyvät tarkennukset. Myös matkapäiväkorvauksiin tehtiin tarkennuksia.

Sopimukseen sisältyy myös 1.3.2024 voimaan astuvat yleis- ja virastoeräkorotukset. Poikkeavaa aikaisempiin sopimuksiin on virastoerän suuruus.

- Yleiskorotus on 2 prosenttia tai virastoerän määrästä johtuen 1,0–2,5 prosent-

Jäsenmaksuihin ei korotuksia

tia. Siihen vaikuttaa se, miten virastoerästä päästään sopimukseen. Yleiskorotus ja virastoerä ovat kuitenkin kaikissa vaihtoehdoissa yhteensä 2,5 prosenttia.

Mikäli virastoerän käytöstä ei päästä sopimukseen, siirtyy se perälautana yleiskorotuksena taulukkopalkkoihin.

- Meillä on voimassa olevat neuvottelutavoitteet, joita me tavoittelemme omalla virastoerällämme. Jatkamme Edustajakokouksen viitoittamalla tiellä eli edelleen kannustavuuden kehittämistä. Neuvotteluissa tarkastellaan myös opistoupseerien tehtävien vaativuuden arviointityökalun toimivuutta ja mahdollista kehittämistä kuten Päälystöliiton Edustajakokous on päättänyt.

Erimielisyyksiä viety työtuomioistuimeen

Jalkanen nosti esityksessään esiin kolme tapausta, joissa sopiminen työnantajan kanssa erimielisyysneuvotteluissa ei ole päättynyt konsensukseen.

- Eräs näistä oli sotilaallisen harjoitukseen liittyvä erimielisyys, mikä katsotaan kuuluvan harjoitukseen liittymättömäksi tehtäväksi ja mikä ei. Tässä työnantajan kanta voitti.

Päälystöliitto jätti viime vuonna kaksi erimielisyyskannetta työtuomioistuimeen. Toinen koski Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksen soveltamista vapaamuotoiseen ja sidottuun varallaoloon. Tämä päättyi kantaan kannan mukaisesti.

- Toinen tapaus koski hälytyskorvauksen maksamista. Olimme jättäneet haastehakemuksen istuimeen, asiasta pidettiin jo valmistelutunti ja pääkäsittelypäiväkin oli jo sovittuna. Työnantaja halusi kuitenkin vielä neuvotella asiasta, ja pääsimme aivan viime metreillä asiasta yhteisymmärrykseen. Hyvä näin.

Lappeenrannan päälystöyhdistyksen edustaja Vesa Tirkkonen kokee lähikokoukset tarpeellisina. Yhdistyksen jäsenistö tulee saamaan tiivistelmän kokouksen pääkohdista omissa vuosikokouksessaan.

Talouden tiekartta tulevaisuuden turvana

Liiton viime vuoden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen esitteli puheenjohtaja Lukkarinen. Viime vuodelle laadittu budjetti oli alijäämäinen, mutta valonpilkahduksiakin löytyi.

- Alitimme budjetoidun osuuden selkeästi. Olemme perinteisesti laatineet budjetit maksimaalisesti miettien, mitä menoja liitolle voisi aiheutua. Kun nämä eivät toteutuneet, alijäämä oli suunniteltua pienempi. Kokous hyväksyi tilinpäätöksen, jolloin alijäämä katetaan pääomasta suunnitellun mukaisesti.

Tarkkaa seurantaa edesauttaa laadittu talouden tiekartta, jonka laatimiseen yhdistykset ovat osallistuneet ja hyväksyneet sen sisällön.

- Näistä esimerkkinä viime vuonna tehdyt linjaukset lomatoiminnan säilyttämisestä, mikä on mahdollistanut lomakohteiden kehittämisen suunnitellusti.

Kohteiden kunnossapito ja toiminnallisuuksien kehittäminen näkyvät suoraan käyttäjämäärissä.

- Näihin käyttöasteisiin voi olla tyytyväinen. Tulevan vuoden taloussuunnittelu ei juuri poikkeaa aikaisemmista vuosista. Suunnitelmiin sisältyy muutamia muita isompia menoeriä. Yksi näistä on kotisivujen alustarakenteen päivittäminen.

- Tässä on tarkoituksena sähköisen viestinnän tehostaminen. Tavoitteena on saada sivustosta käytettävämpi, jolloin tieto löytyy helposti.

Vaikka ensi vuoden budjetti on suunnitellusti alijäämäinen, ei se tule heijastumaan jäsenistön kukkaraan.

- Meillä ei ole tarvetta korottaa jäsenmaksuja. Jäsenmaksu- ja sijoitustuotot eivät kata toiminnan menoja, vaan niiden kattamiseen tulemme käyttämään vuonna 2024 sijoituksista vapautuvaa varallisuutta.

Muutoksia ei tule myöskään jäsenmaksupalautuksiin. Jäsenmaksusta palautetaan yhdistyksille 0,1 %:n suuruinen osuus jäsentensä maksamista jäsenmaksuista.

- Tämä tietysti, mikäli yhdistykset ovat täytäneet jäsenmaksupalautteen saamisen edellytykset. Myöskään evp-jäsenistä ei makseta yhdistyksille jäsenmaksupalautusta.

Lähikokous saa kannatusta

Edustajakokoukseen osallistui hieman yli puolet jäsenyhdistyksistä. Osallistuneiden kanssa keskustellessa kukaan ei kuitenkaan nähnyt kokoukseen osallistumista etäyhteyden avulla välttämättömänä. Samoilla linjoilla oli edustajiston puheenjohtaja **Jani Suojarinne**.

- Edustajakokouksen pitää olla lähikokous. Kyllä meidän on kokoonnuttava kasvotusten edes kerran vuodessa. Samalla pääsee keskustelemaan tauoilla muiden yhdistysten edustajien kanssa.

Osallistujamäärän alaisuus kuitenkin harmittaa hiukan.

- Tulee mieleen ne keskustelut yhdistysten toimintaedellytyksistä. Löytyykö yhdistyksistä aktiivisia toimijoita lainkaan, jos kokouksiin ei osallistuta.

Yksi paikalle saapuneista yhdistyksen edustajista oli Lappeenrannan päällystöyhdistystä edustanut **Vesa Tirkkonen**. Hän on samaa mieltä lähikokouksen tarpeellisuudesta.

- Kannatan edelleen läsnäolokokouksia. Ne ovat Puheenjohtajapäivien ja liiton koulutusten ohella hyvä tilaisuus tavata kollegoita ja vaihtaa ajatuksia kokouksen lomassa myös muista kuin kokousasioista.

Tirkkonen yhdistyksineen näki tilaisuuden olevan peruskokouksen, mutta siitä huolimatta yhdistys valmistautui siihen perinteisesti.

- Olemme yhdistyksen hallituksessa tutustuneet aineistoon ennakkoon, ja kävimme omassa kokouksessamme ydinkohdat läpi muodostaen niihin yhdistyksen kannan. Näitä olivat esimerkiksi aloitteet, talousluvat ja liiton toimintasuunnitelma.

Kokouksen keskeisimmät kohdat välitetään myös jäsenistölle vuosikokouksessa ja sähköpostiviestillä.

- Tulen referoimaan puheenjohtajan ja pääluottamusmiehen ajankohtauskatsauksista muutamia asioita. Näitä ovat ainakin virastoerän kohdennukset, neuvottelutavoitteet

Liiton yleismestaruuden voitti Wanajan Päällystöyhdistys. Palkinnon otti vastaan yhdistyksen edustaja Kristo Vartiainen.

ja aikataulun, Nato-tilanteen, liiton jäsenmäärän ja OTV-luokat suhteessa jäsenten lukumäärään.

Ansioituneita huomioitiin tänäkin vuonna

Vuoden opistoupseeri -palkinto myönnettiin tänä vuonna kapteeni **Petri Keihäskoskelle**. Hän palvelee Rovaniemen varuskunnan komendanttina ja on aktiivinen toimija myös eri yhteisöissä. Hänen haastattelunsa on seuraavalla aukeamalla.

Liiton yleismestaruus -palkinto jaettiin tänä vuonna kolmen vuoden tauon jälkeen. Mestaruuslajeina ovat ammunta, hiihto ja suunnistus. Kiinnityksen kiertopalkintoon sai Wanajan Päällystöyhdistys. Yhdistyksellä on aikaisemmat kiinnitykset palkintoon vuosilta 2018–2019.

Päällystöliiton ansiomitalilla palkittiin kansanedustaja **Antti Kaikkonen** ja kapteeniluutnantti **Tuomas Alanen**. Näiden lisäksi Akava oli myöntänyt pronssisen palvelusvuosimerkin (10 v toimihenkilönä) jäsen sihteeri **Anja Mustajoelle**.

Kokous päätti antaa julkilausuman, joka on luettavissa liiton kotisivuilta osoitteessa <https://www.paallystoliitto.fi/uutiset/paallystoliitto-ry-antoi-julkilausuman/>

Vuoden opistoupseeri palvelee näköalapaikalla maan huipulla

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Petri Keihäskosken arkistot

Pinta-alaltaan Suomen suurimman kaupungin Rovaniemen varuskunnan muodostavat Lapin lennosto, Jääkäriprikaatin osat sekä Johtamisjärjestelmäkeskuksen ja Logistiikkalaitoksen yksiköt. Palkattua henkilöstöä on lähes 700. Varuskunnan komendantti, kapteeni **Petri Keihäskoski** palkittiin Helsingissä järjestetyssä Päälystöliiton edustajakoukussa Vuoden opistoupseerina. Palkitsemisperusteet ovat pitkät kuin nälkävuodet: ansiokas palvelusura opistoupseerina on suonut virallista tunnustusta niin Sotilasansiomitalin (SAM) kuin 4. luokan Vapaudenristin miekkoineen rauhan ajan ansiosta (VR 4mk ra) muodoissa.

Keihäskoski on toiminut aktiivisesti useita vuosia paikallistason edunvalvontatyössä mm. yhdistyksen hallituksessa ja sen puheenjohtajana.

- Pidän perinteikkään ammattikuntamme tunnustusta suurella arvolla. Päälystöliitosta välittyä sen johdon ja luottamushenkilöiden vastuullinen toiminta, joka tekee siitä arvostetun kumppanin yhteistoimijoiden keskuudessa. Toivottavasti Puolustusvoimat työnantajana osaa arvostaa ja hyödyntää opistoupseereiden vankkaa ammattitaitoa ja osaamista jatkossakin, vaikka rivit harvenevat. Ammattitaidolle on tilausta niin kotimaassa kuin ulkonakin. Lappeenrannan Päälystöopistossa, sittemmin Maanpuolustusopistossa nyt jo lopetettuun opistoupseerikoulutukseen liittyvät opinnot ja harjoitukset antoivat itselleni vahvan pohjan asevelvollisten kouluttajana ja myöhemmin kokemusta, miten varuskunnissa on hyvä olla ja elää. Tätä perinnettä yritän osaltani jakaa eteenpäin, vaikka sotilaselämä onkin nykyaikaistunut ja väki siirtynyt porttien ulkopuolelle osaksi yhteiskuntaa.

Veteraanien edunvalvoja ja puolestapuhuja

Keihäskosken luottamustehtävät sotilasma veteraanien etuja ajavissa järjestöissä alkoivat jo 2010-luvulla.

- Veteraanijärjestöjen edustajat olivat minuun yhteydessä vuosituhannen alussa ja pysyivät näihin tehtäviin. Olin kovin otettu heidän osoittamastaan luottamuksesta, ja ryhdyin omalta osaltani viemään veteraaniasioita eteenpäin niin Rintamaveteraaniliitossa kuin Sotainvalidien Veljesliitossa – koen maksavani omaa kunniavelkaani. Olin loppuun saakka Rovaniemen Sotainvalidien puheenjohtaja ja saatan nuijan varressa

Komendantti työssään Naton apulaispääsihteeri Angus Lapsleyn vieraillessa Rovaniemellä tammikuussa 2023.

Rovaniemen Rintamaveteraanien työn päätökseen yhdistyksenä. Edunvalvontatyö on muuttumassa perinteiden vaalimistyöhön. Oman osansa Petrin ajasta vievät luottamustoimet niin Rovaniemen kaupunginvaltuustossa, paikallisen jääurheiluseuran tapahtumissa kuin seurakunnankin parissa. Yhteisten asioiden hoitaminen sekä yhteisen hyvän edistäminen on Keihäskoskelle mieluista.

Lapin lennosto valmistautuu ensimmäisenä vastaanottamaan Ilmavoimien historian suurimman hankkeen eli F-35- monitoimihävittäjäkaluston tukikohtaansa napapiirille. Varuskunnan komendantti toimii kokemusasiantuntijana hankkeen myötä lisääntyneissä vierailuissa.

- Maailmalla nähdään laajasti, miten Rovaniemi sijoittuu maailmankartalla geopolitisesti ja strategisesti. Liittoutuminen on vahvistanut käsitystä siitä, miten koulutusjärjestelmämme tuottaa laatua niin asevelvollisten kuin ammattisotilaiden osalta. Omalta kohdaltani voin leikkiläisesti todeta, että Päälystöpiston englannin kielen opinnot kantavat nyt ns. hedelmää.

Huoli-ilmoitus

Keihäskoski on huomannut, miten työmäärä ja työn vaatimukset ovat kasvaneet vuosi vuodelta, uupuminen lisääntynyt ja työssä jaksaminen joutunut koetukselle.

- Työstä palautuminen huolettaa. Henkilöstö on ylikuormittunutta sekä uupunutta vähäisestä mahdollisuudesta palautua. Myös ikääntyminen näkyy ja tulisi olla ymmärrettävää. Eikä ainoastaan fyysinen rasitus vaan myös henkinen raskaus voi kaatua päälle, heijastua perheen asemaan ja sosi-

Petri Keihäskoski toimii myös Rovaniemen Kiekon Mestis-otteluiden seremoniamestarina. Tässä haastateltavana Teemu Selänne.

aaliseen elämään. Joka vuosi henkilöstön "työn imua" mitataan, mutta nyt tarvitaan aitoa halua kuunnella, keskustella ja ennakoida. Esimiestyö korostuu joka portaassa. Henkilöstö voimavaramme -slogan ei saa olla vain paraatipuhetta. Yksilön tulee uskaltaa myös pyytää tukea ilman tuomitsemista.

Julkisuudessa on vastikään uutisoitu varusmiesten tapaturmien olevan nousussa. Keihäskosken mielestä kyseessä on valittava suuntaus, johon tulee suhtautua äärimmäisen vakavasti.

- Opistoupseerikunnan puuttuminen kentätasolla on väistämätöntä, mutta koulutuksen hyveet tulee kierrättää. Koulutus on kehittynyt ja saapumiserät vaatimuksiin muuttuneet. Mukaan on tullut "ameriikanhommaa". Perusasian, alaisista huolehtimisen, tulee säilyä muuttuvassakin maailmassa. Suurinta johtajuutta on saada palvelu joukkoa, johon kuuluu.

Petri Keihäskosken oman jaksamisen mahdollistavat voimavarat löytyvät läheltä.

- Työ opistoupseerina on tarjonnut elämystä elämän mittaisessa seikkailussa. Suuri kiitos kuuluu perheelle eli vaimolle, kolmelle lapselle ja läheisille. He ovat olleet tukena ja mahdollistaneet sen, että voin olla monessa mukana: sotilaana rivissä, luottamushenkilönä tehtävissä sekä isänä perheen arjessa.

Maakuntakierrokset jatkuvat

- Vuorossa Kainuun prikaati ja Kainuun rajavartiosto

Teksti: Juha Susi Kuvat: Sami Kinnula ja Jouko Kinnusen kotiarkistot

Päälystöliiton vierailut eri hallintoyksiköihin saivat jatkoa lokakuuisella matkalla Kainuuseen. Vierailun kohteina olivat Kainuun prikaati ja Kainuun rajavartiosto. Ohjelma noudatteli tuttua kaavaa, jossa liitto tapasi jäsenistöä sekä heidän komentajansa ja henkilöstöalan toimijoita.

Kainuun prikaatissa liiton edustajat tapasivat komentajan prikaatikenraali **Ari Laakso**sen ja henkilöstöpäällikön majuri **Ville Nevalaisen**. Nevalainen avasi opistoupseerien tehtävä- ja seuraajasuunnittelun (OUKES) tilannetta.

- Olemme pyrkineet viime aikoina lisäämään kaikilla henkilöstöryhmillä entistä enemmän suunnitelman käyttöä, ei vain opistupseereilla. Tämän takia ilmoittautuminen kehityskeskusteluiden yhteydessä on parantunut. Sisäisen liikkuvuuden kautta olemme saaneet hakeutumisia OTV7-tehtäviin. Hakijat ovat pääsääntöisesti joukko-osaston sisältä.

Jaksaminen ja ulosvirtaus ovat tuttuja huolen aiheita myös Kainuun prikaatissa.

- Jaksaminen on asia, jota seuraamme jatkuvasti. Jokainen tapaus on valitettava ja näihin liittyen pyrimme selvittämään siihen johtaneet syyt.

Nevalainen mainitsee jaksamisongelmia löytyvän enemmän nuorissa sotilaissa.

- Monessa tapauksessa juurisyyt löytyvät

Luottamusmies, kapteeni Arto Mononen on tyytyväinen siihen, miten OUKES on lähtenyt käyntiin Kainuun prikaatissa. Hakuprosesseihin ei ole tuhlaantunut liikaa aikaa, mikä on mahdollistanut seuraajien perehdyttämisen.

työn ulkopuolelta. Opistoupseerien kohdalla ei ole juurikaan ilmennyt jaksamishaasteita.

Prikaatista tapahtuu jonkin verran ulosvirtausta, mutta Nevalainen ei näe sitä merkittävänä ongelmana.

- Tilalle kyllä saadaan väkeä. Aliupseerien rekrytointi tuottaa tulosta ja Kadettikoulusta valmistuu kandeja. Jonkin verran ulosvirtaukseen saattaa vaikuttaa maantiede. Kainuun prikaatissa ollaan kiinnostuneita kansainvälisistä tehtävistä, tosin lähinnä kriha-puolelta.

- Nuoret sotilaat ovat halukkaita, lähinnä aliupseerit ja kandit. Kaikille halukkaille ei vaan ole paikkoja tarjolla. Kokeneissa sotilaissa halukkuuksia on puolestaan todella vähän.

Nato-tehtävät eivät vielä ole näkyneet erityisenä kiinnostuksena.

- Ehkä enemmän ye-upseereissa.

Tehtävää riittää niin edunvalvonnalla kuin kentälläkin

Opistoupseerien paikallisesta edunvalvonnasta huolehtii 2+1-vahvuinen luottamusmiesorganisaatio. Kapteeni **Arto Mononen** toimii yhtenä luottamusmiehistä.

- Luottamusmiespalveluja hyödynnetään säännöllisesti muun muassa työpisteiden henkilöstönkäyttösuunnittelussa, tehtävänkuvauksien päivittämisessä ja arvioinnissa sekä arkiasioiden neuvomisessa, kuten työajoissa ja matkustamisessa.

Jaksaminen ja kiire ovat tuttuja Kainuussakin.

- Jaksaminen näkyy erityisesti perheellisillä nuorilla sotilailla, jotka palvelevat perusyksiköissä. Meidän ammattiryhmällämme on yksittäisiä tapauksia ja ne näkyvät sairauspoissaoloina. Asiasta keskustellaan, mutta valitettavasti usein vasta liian myöhään.

OUKES toimii

Luottamusmies Monosen mukaan OUKES-järjestelmä on osoittanut toimivuutensa. Syksyllä määrättiin ensimmäisen kerran henkilöitä suoraan suunnitelman perusteella vuoden 2024 alussa avautuviin tehtäviin.

- Henkilöstö koki OUKES:n käytön positiivisena, koska aikaa ei tuhlaantunut hakuprosessiin. Nykyiset tehtävänhoitajat ehtivät ennen reserviin siirtymistään perehdyttää nimetyt seuraajat.

Pääasiassa hakeutumiset ovat prikaatin sisäisiin tehtäviin.

- Virkapaikkakunnan vaihtoa miettivät erityisesti henkilöt, jotka ovat siirtyneet vuoden 2015 jälkeen Kainuun prikaatiin. He ovat yleensä kotoisin muualta kuin Kainuusta.

Nato-tehtävät eivät ole juurikaan kiinnostaneet jäsenistöä. Monosen mukaan syykin on selvä.

- Naton organisaatio, rakenne sekä palvelusuhteen ehdot eivät ole vielä täysin selvillä.

Kahvipöytäkeskusteluissa Nato kuitenkin nousee esiin ajoittain.

- Ja sen lisäksi keskustelua aiheuttaa mahdollinen eläkeuudistus.

Strategisten hankkeiden vaikutukset näkyvät jo nyt

Rajavartiolaitoksen toimintaa kehitetään monella rintamalla. Laitoksen strategiset hankkeet ovat parantaneet osaltaan Kai-

nuun rajavartioston valvontakykyä, liikku-
vuutta sekä henkilöstön voimankäyttö- ja
suojavarusteita.

- Esteaita puolestaan parantaa vartioston
valmiutta hallita laajamittaisen laittoman
maahantulon tilanteita vuosikymmenen
puolivälistä alkaen. Tämän lisäksi han-
kittavat valvontalentokoneet parantavat
edelleen rajavartioston tilannekuva-
vuusikymmenen loppupuolella, rajavartioston
komentaja, eversti **Tuomas Laosmaa**
avaa hankkeiden vaikutuksia.

Rajaliikenne on vähentynyt huippuvuosista
huomattavasti. Vapautunutta henkilötyövoi-
maa on kohdennettu ja kohdennetaan edel-
leen rajojen valvontaan.

- Parantunut henkilötilanne mahdollistaa
myös rajavartiostojen hallinnan ja so-
tilaallisen maanpuolustuksen tehtävien val-
miuden kehittämisen sekä Rajavartioli-
aitoksen muille hallintoyksiköille annettavan
tuen. Kuluvana vuonna on tuettu tai tue-
taan Suomenlahden merivartiostoa sekä
Lapin rajavartiostoa, Laosmaa selvittää
henkilöstön käyttöä.

Kainuun rajavartioston henkilöstö edus-
taa usein alueellaan ainoaa viranomais-
resurssia. Kainuun ja Koillismaan alueella
viranomaisia on vähän, ja pääosa muista
viranomaisresurssista kohdentuukin asu-
tuskeskuksiin. Tämän takia harvaturva-
tehtäviä tulee eteen lähes viikoittain.

- Tehtävät vaihtelevat vaatavuudeltaan
opastus- ja tarkastustehtävistä aina väki-
valtarikollisten kiinniottilanteisiin.

Tehtävät edellyttävät niihin osallistuvilta riit-
tävää kouluttautumista.

- Rajavartioliitoksen operatiivinen henkilös-
tö harjoittelee vaatavien tilanteiden hallintaa
muun muassa vuosittaisissa voimankäytön
koulutustilaisuuksissa sekä rajavartiostohar-
joituksissa.

Kainuun rajavartiostossa on muun muas-
sa viime ja tänä vuonna toimittu ensipar-
tioina vakavissa väkivaltarikostilanteissa.
Tällaiset tilanteet voivat olla paitsi amat-
titaidollisesti vaatavia, myös henkisesti ras-
kaita.

- Tällaisia tilanteita varten Rajavartioliitok-
sessa on käytössä järjestelmä ja koulutet-
tu henkilöstö henkisen tuen antamiseksi
muun muassa tilanteiden jälkeisinä defu-
sing- ja debriefingtapauksina.

Komentaja onkin tiedustellut henkilöstöl-
tään vuosittaisilla tarkastuskierroksillaan
koulutuksen ja henkisen tuen riittävyttä
tällaisissa tilanteissa.

- Saamani palautteen mukaan koulutus ja
henkisen tuen järjestelyt koetaan hyväksi.

Toinen asia, mihin huomio kiinnittyy, on jak-
saminen. Laosmaa korostaa jokaisen joh-
tamistehtävässä palvelevan vastuuta.

- Henkilöstön hyvinvointi lähtee hyvästä

johtamisesta. Toistaiseksi Kainuun rajavar-
tiostossa jaksamisesta ei ole muodostunut
merkittävää ongelmaa.

Ulosvirtaus on tuttua Kainuussakin.

- Muutamia henkilöitä vuosittain. Pääasias-
sa henkilöitä, jotka haluavat lähteä kokei-
lemaan siipiään toisenlaisissa tehtävissä.

Opistoupseerien kokemusta arvostetaan

Laosmaan mukaan opistoupseereille riit-
tää vielä työosarkaa. Opistoupseerien elä-
köityessä heidän tehtävänsä tulevat siirtymään
osin kokeneimmille rajavartioille ja
osin upseeristolle.

- Opistoupseereilla on vahva käytännön ko-
kemus ja johtamistaito. Vaikka uusille tuli-
joille perustiedot annetaan koulutuksissa,
ei sillä voida korvata vahvaa kenttätason
johtamiskokemusta. Tämän kokemuksen
siirtämisessä korostuu nuorempien ohjaa-
minen. Nuoremmille on tarjottavaa haas-
tavia johtamistehtäviä, mutta myös tukea
ja ohjausta johtamiskokemuksen kartutta-
miseksi.

Yhteistyö vartioston johdon ja luottamusmiehen välillä toimii

Luottamusmies, kapteeni **Juha Romppasen**
palveluita on viime vuosina tarvittu
harvoin. Aikaisemmin on ollut tapauksia,
jotka ovat liittyneet jäsenistön siirtoihin
toisiin tehtäviin sekä tavoite- ja kehityskes-
kusteluissa tehtyihin suoritusarviointeihin.

- Kokonaisuudessaan ongelmia on ollut
hyvin vähän. Viime aikoina kysymyksiä on
tullut lähinnä eläköitymiseen liittyen. Niihin
onneksi löytyy hyvin infoa Päälystölaiton jä-
sensivuilta.

Edunvalvonta-aiheet eivät nouse myöskään
kavipöytäkeskusteluihin. Esikunnan tauoil-
la puheet liittyvät usein vapaa-aikaan ja har-
rastuksiin työasioitakaan unohtamatta.

- Rajavartiostojen kavipöytäkeskustelut
toimivat luontevasti työtehtäviin liittyvinä
tapauksina työpäivän alussa ja päättyes-
sä.

Romppasen mukaan jaksamista on koetel-
tu viime vuosien aikana. Kiirettä on ollut ja
ajoittain henkilöstö on joutunut venymään.

- Koronarajoitusten aiheuttamaa koulutus-
vajetta on kurottu tiukalla tahdilla kiinni, ja
se on aiheuttanut tietyillä toimialoilla kuor-
mitusta työssä. Samoin hankkeet kuormit-
tavat tietyjä toimialoja.

Kainuun rajapäälystys on pieni, mutta aktiivinen

Yhdistyksen palveluksessa olevien määrä
on alle kymmenen, mutta siitä huolimatta
yhdistys aikoo jatkaa toimintaansa itse-
näisenä. Mielessä ei ole käynyt yhdisty-
misajatuksia, vaan suunnitelmissa on jat-

kaa toimintaa, kunnes viimeinenkin siirtyy
reserviin.

- Jokainen jäsen on meille tärkeä ja pidämme
palveluksessa olevien puolta. Olemme
saavuttaneet tavoitteet hyvin myös työn-
antajan kanssa. Aikanaan, noin kymme-
nen vuoden päästä, jatkamme toimintaa
virkeänä evp-yhdistyksenä, puheenjohtaja,
kapteeni **Jouko Kinnunen** kertoo suunnitel-
mista.

Kinnunen pitää yhdistyksen selkärangan
evp-jäsenistöä. Kun yhdistyksellä on va-
rallisuutta mukavasti, niin aktiviteetteja on
helppo järjestää.

- Näin nämä varallisuuden luokat pääsevät
nyt nauttimaan yhdessä työnsä tuloksis-
ta. Vankat kaveruus-suhteet palvelusajoilta
ovat luoneet pohjan nykyiselle aktiiviselle
jäsenistölle.

Yhteiset tapahtumat, kuten pikkujoulu ja
kokousviikonlopu, vetävät mukavasti vä-
keä. Retkiä on järjestetty myös F1-kisoihin
sekä Tallinnaan.

- Meillä myös puoliset osallistuvat näihin ti-
laisuuksiin.

Tällä hetkellä yhdistyksellä on käynnissä
ensi vuoden tärkeimmän tapahtuman suun-
nittelu: yhdistyksen 100-vuotisjuhlat. Pää-
juhla vietetään noin vuoden kuluttua.

- Juhlien lisäksi meillä on yhdistyksemme
historiikki painoa vaille valmiina.

Kainuun rajapäälystön puheenjohtaja Jouko Kinnunen johtaa pientä, mutta virkeätä yhdistystä. Yhdistys toimii aktiivisesti järjestäen erilaisia tapahtumia, joihin osallistuu myös evp-jäseniä.

Koulutuksen merkitys korostuu kansainvälisessä yhteistyössä

Teksti: Michael Kajander Kuva: Kimmo Kupias

Tmän vuoden huhtikuun 4. päivä on varmasti jäänyt meille kaikille hyvin mieleen: silloin Suomesta tuli Naton täysjäsen. Mitä tämä jäsenyys meille merkitsee? Valtioneuvoston internet-sivustolla todetaan, että Suomen Nato-jäsenyys vahvistaa sekä Suomen että Itämeren alueen ja Pohjois-Euroopan vakautta ja turvallisuutta. Jäsenyyden myötä Suomi on osa Naton yhteistä puolustusta ja siten perustamissopimuksen viidennen artiklan mukaisten turvatakuiden piirissä. Suomen tavoitteena on lisäksi se, että Ruotsista tulisi Naton jäsen mahdollisimman pian. Suomen ja Ruotsin Nato-jäse-

nyyden myötä kynnys sotilaalliseen voimankäyttöön Itämeren alueella nousee, mikä lisää alueen vakautta. Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden myötä kaikki Pohjoismaat kuuluisivat Natoon.

Naton yhteinen puolustus perustuu yhteiseen sotilaalliseen komentorakenteeseen, puolustussuunnitteluun ja harjoituksiin. Nämä järjestelyt varmistavat, että Nato kykenee puolustamaan jäsenmaitaan tarpeen vaatiessa. Naton sotilaallinen rakenne on jäsenmaiden antaman poliittisen ohjauksen alainen. Naton peruskirjan viidennen artiklan mukaan hyökkäys yhtä jäsenmaata kohtaan tulkitaan hyökkäykseksi kaikkia

kohtaan. Jokainen jäsenmaa on veloitettu auttamaan hyökkäyksen kohteeksi joutunutta jäsenmaata tarpeelliseksi katsomallaan tavalla, myös sotilaallisesti. Yhteisen puolustuksen lisäksi Naton perustehtäviin kuuluvat lisäksi kriisinhallintaoperaatiot. Siksi myös Puolustusvoimien suunnittelu ja suorituskyvyn kehittäminen tullaan yhteensovittamaan Naton kanssa. Puolustusvoimien henkilöstöä tullaan sijoittamaan tulevaisuudessa Naton sotilasrakenteisiin ja eri virastoihin. Nato-johtoiset kriisinhallintaoperaatiot ovatkin jo osalle henkilöstöä tuttu asia.

Verkko-oppimisalusta JADL ja muut kouluttautumis

Puolustusvoimien koko henkilöstöä kannustetaan kirjautumaan Naton verkko-oppimisalustaan **JADL** (Joint Advanced Distributed Learning). Alusta on tarkoitettu Naton jäsenmaiden ja kumppanimaiden asevoimien sekä muiden viranomaisten henkilöstölle. Opiskelu on hyvä aloittaa esimerkiksi Introduction to Nato -itseopiskelukurssista, jonka moduulit suoritettuaan opiskelija ymmärtää perustiedot Naton historiasta, rakenteesta, päätöksentekoprosessista sekä strategisesta konseptista. Puolustusvoimien asianhallintajärjestelmässä on diaaritunnus AS23233 asiakirja, josta saa tarkempaa tietoa oppimisalustasta sekä eri kurseista.

Suomi on ollut jo vuosia Naton kumppanimaa, joten kansainvälisiin koulutuksiin hakeutumisista on muodostunut toimintamalli. Lyhyitä opetustilaisuuksia järjestää muun muassa Nato School Saksassa. Tämän koulun opetustilaisuuksista saa tarkempaa tietoa osoitteesta <https://www.natoschool.nato.int>

Vuotuiset kehityskeskustelut lähestyvät jälleen. Nyt on aika miettiä myös mahdollisia kansainvälisiä tehtäviä. Kansainvälisiin tehtäviin lasken tässä tapauksessa myös Suomessa järjestettävät kansainväliset harjoitukset. Jos omassa tieto- ja taito-osaamisessa on kehitettävää, vaikkapa kielitaidon osalta, ota asia esimiehesi kanssa esille.

Kielitaidon kehittäminen on aina kannattavaa. Puolustusvoimissa Maanpuolustuskorkeakoulun alainen Kielikeskus tarjoaa täydennyskoulutukseen liittyvää kielikoulutusta. Yleinen kielitutkinto (YKI) on kriisinhallintatehtäviin hakeutuville tuttu tutkinto, josta saa todistuksen. Yleiset kielitutkinnot mittaavat kielen osaamista käytännön tilanteissa. Testeissä on neljä osakoetta: puhuminen, puheen ymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstin ymmärtäminen.

Yleisissä kielitutkinnoissa on mahdollista suorittaa perustason (taitotasoasteikko 1–2), keskitason (taitotasoasteikko 3–4) tai ylimmän tason (taitotasoasteikko 5–6) testi. Yleisiä kielitutkintoja voi suorittaa useis-

sa kielissä, tutkintopaikkana ovat erikseen ilmoitetut oppilaitokset eri paikkakunnilla (Laki yleisistä kielitutkinnoista 2004/964 ja Opetushallituksen internet-sivusto). Kielitutkintoihin ilmoittaudutaan ottamalla yhteys suoraan tutkintopaikkaan. Tutkintoihin täytyy ilmoittautua noin kaksi kuukautta ennen tutkintopäivää. Yleiset kielitutkinnot ovat Puolustusvoimissa voimassa viisi vuotta kaikilla kielillä ja tasoilla (perus-, keski- ja ylin taso).

STANAG 6001 -kielitutkinto on Naton kielitaitostandardin mukainen yleiskielen koe, jonka aiheet liittyvät mm. puolustukseen, kriisinhallintaan, turvallisuuspolitiikkaan, sotahistoriaan tai prosesseihin yleensä. STANAG 6001:n mukainen kielitaito on vaatimuksena useissa kansainvälisissä tehtävissä ja tapahtumissa. Suomessa tutkinnon järjestämisestä vastaa Puolustusvoimien kielikeskus. STANAG 6001 jakaa kielitaidon osa-alueet kuuteen eri tasoon: 0, 1, 2, 3, 4, 5. Standardi kuvailee jokaisen tason kohdalla kielitaidon piirteitä ja niitä tehtäviä, joista henkilö kielitaidollaan selviytyy.

Natolla ei ole yhtä virallista STANAG 6001 -kielitutkintoa, vaan jokaisella jäsen- ja kumppanimaalla on oma, STANAG 6001-kriteereihin perustuva tutkinto. Tutkinnossa on neljä osaa: kuullun ymmärtäminen, suullinen, luetun ymmärtäminen ja kirjallinen. Jokaisesta osiosta saa erillisen numeron. Osioista syntyy SLP-rivi (Standard Language Profile), esim. 2222 tai 2233. Puolustusvoimien kokeessa on tasojen 2 ja 3 tehtäviä. Yleisesti asetettu taso aliupseereilla tai nuoremmilla upseereilla on 2222 ja vanhemmilla upseereilla vähintään 3232. Kielitutkintoa vaativa organisaatio tai Pääesikunnan henkilöstöosasto ilmoittavat tapauskohtaisesti mikä, SLP-rivi vaaditaan. STANAG 6001 -testaus aikautetaan Puolustusvoimissa siten, että se tukee kansainvälisiin tehtäviin hakijoiden rekrytointiprosessia ja tutkintoon johtavaa koulutusta. Testitilaisuuksien ajankohdat käsketään vuosittain toimintasuunnitelmassa. Tutkinto järjestetään lähtökohtaisesti kaksi kertaa vuodessa. Kielitutkinnon (englanti) tulos, SLP-rivi, on kansainvälisessä ympäristössä Naton ohjeistuksen mukaisesti voimassa kolme vuotta ja kansallisesti seitsemän vuotta. Tutkintoa ei tunnusteta sotilasorganisaatioiden ulkopuolella siviilimaailmassa.

Mitä Logistiikkakoulu tarjoaa?

Logistiikkakoululla on jo reagoitu tulevaisuuteen. Koulun apulaisjohtaja, majuri **Sippo Juures** toteaa koulun kehittävän ja tarkastavan koulutuksen tarjontaansa vuoden 2024 aikana. Uusia ja päivittyviä kursseja pyritään tarjoamaan mahdollisimman pikaisesti resurssien puitteissa.

Yhtenä esimerkkinä Juures nostaa LOGFAS-kurssit, jotka järjestetään suomeksi. Tulevaisuudessa tarkastellaan näiden kurssien järjestämistä myös englanniksi sekä soveltuviksi muillekin Nato-jäsenien oppilaille. Kansainvälinen logistiikka ja HNS (Host Nation Support) -perusteiden opintojaksot ovat olleet kurssivalikoimassa pitkään, mutta ne tulee päivittää vuosien 2024–2025 aikana vastaamaan paremmin nykyisiä ja tulevia koulutustarpeita.

Kurssinjohtaja, kapteeni **Jari-Pekka Koskelo** Logistiikkakoululta kehottaa myös hakeutumaan koulutukseen rohkeasti. Hän mainitsee esimerkkeinä kansainvälisten kuljetuksien suunnittelun opetustilaisuuden (MOVCON) ja ilma -sekä merikuljetuksien vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät koulutukset. Myös Koskelo mainitsee Nato School ja NORDEFECO (Nordic Defence Cooperation) -organisaatioiden eri kurssit. - Koulutus kannattaa aina, varsinkin kansainvälinen koulutus. Kyllähän ne silmät aukeavat ihan eri tavalla, kun käy ulkomailla opiskelemassa – saattaa jopa huomata, että jotkin asiat ovat kotimaassa todella hyvin, vaikka aina ei siltä tuntuisikaan. Opinnot ulkomailla tuovat mukavasti perspektiiviä asioihin, toteaa Koskelo.

NORDEFECO eli pohjoismaisella puolustusyhteistyöllä tavoitellaan verkottumisen tuottamaa etua puolustuskyvyn kehittämiseksi ja käytölle. Tiivis ja kattava vuorovaikutus Pohjoismaiden kanssa on Suomelle tärkeää, ja pohjoismainen puolustusyhteistyö on syventynyt viime vuosina merkittävästi. Sotilaallisesti yhteistyön syventämisellä haetaan yhteensopivuutta, joka mahdollistaisi jatkossa Pohjoismaiden puolustusvoimien nykyistä tiiviimmän yhteistoiminnan koulutuksessa, harjoituksissa, puolustusmateriaalihankinnoissa ja kriisinhallintaoperaatioissa.

Lähteet

<https://valtioneuvosto.fi/suomi-ja-nato>
<https://pvintra.tuve.fi/Puolustusvoimat/Toimialat/Koulutus/Sivut/Kansainvalinen-koulutus.aspx>
<https://www.natoschool.nato.int>
HQ776 Kielitaito ja kielikoulutus puolustusvoimissa
<https://www.nordefco.org>
<https://puolustusvoimat.fi/web/fincen/etusivu>
<https://www.forsvarsmakten.se/en/swedint/>

Mistä tulevaisuuden henkilöstöalan osaajat?

Teksti: Matti Vihurila

Opistoupseerit ovat perinteisesti työskennelleet mm. henkilöstöalan eri tehtävissä, mutta eläköitymisten myötä kokeneiden osaajien määrä hupenee. Päälystölehti kysyi eri puolustushaarojen henkilöstöpäälliköiltä, miten heillä ollaan varautumassa henkilöstöalan tulevaisuuteen.

Maavoimat

1) Henkilöstöalalla palvelee tällä hetkellä paljon opistoupseereita, mutta heidän määränsä vähenee vuosi vuodelta. Miten pitkään heitä on tarkoitus hyödyntää alan tehtävissä?

2) Miten puolustushaarassanne on suunniteltu ylläpidettävän henkilöstöalan tehtävien houkuttelevuutta (pito-kyky)?

3) Henkilöstöalan tehtävät edellyttävät pitkää kokemusta ja koulutustamista. Mitkä ovat tämän hetken näkemykset siitä, miten ja missä vaiheessa opistoupseerien seuraajia ryhdytään kouluttamaan ja mikä/mitkä henkilöstöryhmät tulevat kysymykseen?

4) Onko täysin poissuljettu vaihtoehto se, että alan tehtäviä siirrettäisiin tulevaisuudessa myös siviilitehtäviksi?

Maavoimat, eversti Petteri Tervonen:

1) Henkilöstöalan tehtävät ovat tyypitteävä, esim. oikeusupseerin lisäksi, jossa pyritään pitämään opistoupseeri niin pitkään kuin mahdollista. Henkilöstöalan tehtävien kautta avautuu mahdollisuuksia myös kriisinhallintaoperaatioihin ja kansainvälisiin esikuntatehtäviin. Kannustan avoimesti opistoupseereita pohtimaan osaamisen hyödyntämistä ja hakeutumaan entistä vaativampiin ja monimuotoisempiin tehtäviin. Ymmärrän, että tehtävän ollessa samaa jo ennestään korkeaa vaativuusluokkaa kuin oma tehtävä, se ei ensipohdinnalla ole houkutteleva. Kyse on myös tehtävän sisällöstä ja itsensä haastamisesta. Saattaapa jonkun ajatus kantaa myös "eläketehtävään", johon voi myös tehdä itsensä kilpailukykyiseksi hakemalla uutta näkökulmaa henkilöstöalan tehtävistä.

2) Tätä mielenkiintoisempia tehtäviä ei olekaan. Tehtävien vaativuus pyritään pitämään korkealla tasolla muokkaamalla tehtävän sisältöjä muuttuneessa kansainvälisessä ympäristössä. Viittaan myös edellä toteamaani mahdolliseen työpolkuun sotilasuran jälkeen. On nähtävissä, että palkkaamme edelleen lisää henkilöstöä tulevana vuosina. Tämä avaa ihan uusia näkymiä, kun rekrytoinnit ja niiden merkitys korostu-

vat. Tähän työhön tarvitaan vankkaa kokemusta.

3) Olemme kiinnittäneet huomiota asiaan ja pyrkinneet kannustamaan aliupseereita kouluttautumaan henkilöstöalalle. Siviilistähän saamme rekrytoitua suoraan perusosaamista ja tarvittavaa uutta näkökulmaa toimialalle.

4) Erittäin relevantti kysymys. Joudumme pohtimaan monella toimialalla useiden tehtävien osalta tätä asiaa. Yhden mahdollisuuden pienimuotoiseen sisäiseen rakennemuutokseen tarjoaa nimenomaan opistoupseereiden poistuma ja tapauskohtainen harkinta HESTRA:n mukaisesti, miten tehtävä jaetaan. Kyse ei ole vain tehtävän siirtämisestä sellaisenaan jollekin, vaan sen mahdollinen pilkkominen tai profiilin muutos. En näe mitään estettä henkilöstöalan tehtävien laajentamista siviilihenkilöstölle. Näinhän toki onkin. Jossain tapauksessahan evp-henkilön palkkaaminen siviilitehtävään voisi toimia hyvänä siltaratkaisuna. Korostan toisaalta erittäin syvällisen osaamisen ja suorituskykyvaatimusten ymmärtämistä henkilöstösuunnittelussa. On mittaamattoman arvokasta löytää kulloinkin oikea henkilö oikeaan tehtävään oikeaan aikaan. Sillä tuotamme joskus niukoilla resursseillamme todellista suorituskykyä.

Merivoimat

Merivoimat, kommodori Sauli Rimmanen:

1) Henkilöstöalan tehtävissä opistoupseeriden asema on tärkeä. Merivoimissa heitä ei kysymyksen asetannasta huolimatta ole kuitenkaan lukumääräisesti paljon. Nykytilanteessa henkilöstöalan tehtävissä palvelee Merivoimissa kymmenkunta opistoupseeria, joiden arvokasta kokemusta näissä tehtävissä hyödynnetään mahdollisimman pitkään. Vastaavalla tavalla opistoupseereita hyödynnetään mahdollisimman pitkään myös muissa vaativimmissa opistoupseeritehtävissä. Merivoimien osalta näitä tehtäviä ovat esimerkiksi eräiden alusten päällikkyydet sekä tietyt koulutus-, turvallisuus- ja operatiivisen toimialan tehtävät. Eläköitymisen myötä opistoupseeriden lukumäärä näissä tehtävissä

luonnollisesti vähenee vuosi vuodelta. On kuitenkin syytä korostaa, että opistoupseerit hoitavat osiltaan näitä vaativimpia tehtäviä vielä 2030-luvun alkupuolelle asti.

2) Henkilöstöalan tehtävät ovat tärkeä ja kiinteä osa Merivoimien tehtäväkokonaisuutta. Toimintaympäristön muutoksen ja Nato-jäsenyyden myötä tehtävien sisältö kehittyy yhä monipuolisemmaksi ja esimerkiksi siten varmasti myös houkuttelevammaksi. En kuitenkaan näe tarkoituksenmukaiseksi tarkastella erityisesti juuri henkilöstöalan tehtävien houkuttelevuuden ylläpitoa. Keskeistä on huomioida yleisemmin yhteiskunnallinen muutos ja sen vaikutus kokonaisuudessaan henkilöstön rekrytointiin ja sitouttamiseen. Toimialasta tai henkilöstöryhmästä riippumatta tehtävien houkuttelevuuden kannalta on keskeistä mahdollistaa jatkossakin vaativat, mielekkäät ja monipuoliset työtehtävät sekä nousujohteiset tehtäväpolut. Työn varsinaisen sisällön lisäksi houkuttelevuuden kannalta on tärkeää henkilöstön oikeudenmukainen, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä hyvä työilmapiiri ja työskentelyolosuhteet. Lisäksi on muun muassa tuettava työ- ja vapaa-ajan yhteensovittamista esimerkiksi kehittämällä monimuotoista työskentelyä. Tämän kokonaisuuden osalta konkreettisia toimenpiteitä valmistellaan osana Puolustusvoimien uuden henkilöstöstrategian jalkauttamista.

3) On totta, että henkilöstöalan tehtävät edellyttävät pitkää kokemusta ja kouluttautumista, erityisesti opistoupseerien osalta tarkasteltaessa näitä vaativimpia tehtäviä. Toisaalta tilanne on vastaava muiden

kin alojen osalta – toimialasta riippumatta vaativimmat tehtävät edellyttävät aina kokemusta ja suunnitelmallista kouluttautumista tehtäviin. Tämän mahdollistamiseksi nykyisten opistoupseeritehtävien osalta on laadittu suunnitelma opistoupseereilta vapautuvien tehtävien muuttamiseksi eri henkilöstöryhmille. Ymmärrettävästi ja luonnollisesti lukumääräisesti merkittävin osa nykyisistä opistoupseeritehtävistä muutetaan aliupseeritehtäviksi, toiseksi eniten tehtäviä kohdentuu upseereille. Jatkuvuuden varmistamiseksi ja uusien tehtävänhoitajien koulutuksen mahdollistamiseksi Merivoimissa on valmisteilla aliupseeriden tehtävä- ja osaamispolkuja koskeva kokonaisuus. Sen mukaisesti aliupseereita kannustetaan ja ohjataan suunnitelmallisesti kouluttautumaan myös henkilöstöalan tehtäviin. Konkreettinen työ tämän osalta on aloitettu ja asian merkitys korostuu muutamien seuraavien vuosien aikana, jotta uusien tehtävänhoitajien osaaminen kyetään varmistamaan ennen opistoupseeriden eläköitymistä.

4) Osana muutosta ei ole tarkoituksenmukaista ennakolta poissulkea mitään vaihtoehtoja. Edellä mainittu suunnitelma antaa yhteiset perusteet opistoupseeritehtävien muuttamisesta eri henkilöstöryhmille. Tilanteet tulee kuitenkin aina tarkastella tapauskohtaisesti ja erityisesti osaamispuoleisesti. Tästä johtuen suunnitelmassa on eri vaihtoehtoja, joiden mukaisesti osa nykyisistä henkilöstöalan opistoupseeritehtävistä voi kohdentua tulevaisuudessa myös siviileille.

Joni Malkamäki

Ilmavoimat, everstiluutnantti Tomi Böhm:

1) Itse näkisin opistoupseeriden pitämisen henkilöstöalan tehtävissä tärkeänä myös jatkossa. Opistoupseerit ovat sitoutuneita, osaavia ja heidän avullaan organisaatiomuisti saadaan ylläpidettyä toimialalla paremmin. Toivon siis, että pystymme sitouttamaan heidät tehtäviinsä mahdollisimman pitkään tarjoamalla haasteellisia ja kannustavia tehtäviä. Ehkäpä kansainvälisyyden lisääntyminen tuo uusia näkökulmia.

2) Henkilöstöala on haasteellinen toimiala, joka vaatii kovaa ulkokuorta ja määrätietoisuutta. Asiat voivat olla hankalia ja aina ne ovat henkilökohtaisia joko yksilölle tai isommalle massalle. Aika harvoin henkilöstöalan tekijät saavat kentältä kiitosta, joka voi heikentää toimialalla jaksamista. Tehtäväsisältöjen tarkastelu, oppimiseen kannustaminen ja toimialan sisäinen tuki

on varmasti keinoja joilla painetaan yhdessä eteenpäin!

3) En lähtisi tässä vaiheessa rajaamaan tai poissulkemaan mitään henkilöstöryhmää pois henkilöstöalalta. Jo nyt mukana on lähes kaikki henkilöstöryhmät. Kouluttautumisen edellytyksiä on syytä tarkastella, jotta osajia saataisiin tasaisesti sekä ajallisesti että henkilöstöryhmittäin tarkasteltuna. Henkilöstöalan perusteet ovat kovin staattisia ja yhtenevät kaikille, joten koulutustakin voitaneen yhdistellä?

4) Edelliseen kysymykseen viitaten totean, että se voi olla mahdollista. Toimialan sisällä on kuitenkin varmistettava se, että riittävä kosketuspinta kentätöyöhön säilyy. Ilmavoimissa on päästy tilanteeseen, jossa puolustushaaran henkilöstöryhmäasioita hoitavat kyseisen henkilöstöryhmän edustajat (nipunhoitaja) pl. erikoisupseerit. Näin kentän ääni on hyvin edustettuna.

Vartiolaivat tukeutuvat jatkossa yhteiseen tukikohtaan

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: RVL

Rajavartiolaitos on perustanut Hangon Lappohjaan tukikohdan, johon keskitetään laitoksen kaikkien kolmen vartiolaivan tukeutuminen. Lisäksi Lappohjaan siirrettiin Tammisaaren merivartioasema. Samalla Hankoniemelle perustettiin ympäristövahinkojen torjunnan varastokokonaisuus, mikä parantaa Rajavartiolaitoksen varautumista ympäristövahinkojen torjunnan tehtäviin. Tukikohdan ja merivartioaseman avajaisia vietettiin syyskuun alussa. Samassa yhteydessä Rajavartiolaitos luopuu Pansio tukikohdan käytöstä. Raja- ja merivartio-koulun merellinen koulutus siirretään Turun Pansiosta Nauvon merivartioasemalle. Rajavartiolaitoksen vartiolaivojen tukeutuminen ja vartiolaivamiehistöjen virkapaiikat keskitettiin Lappohjan merivartiosatamaan jo toukokuussa. Jatkossa myös Länsi-Suomen merivartioston vartiolaivat Tursas ja Uisko operoivat Suomenlahden

merivartioston toimialueella sijaitsevista tukikohdasta käsin, aivan kuten Suomenlahden merivartioston oma vartiolaiva Turva. Vuonna 2025 käyttöön otetaan kaksi uutta vartiolaivaa. Niiden kokoluokka tulee olemaan sama kuin Turvan, mutta suunnittelussa huomioidaan Turvan edut ja myös puutteet. Nämä laivat korvaavat Tursas-luokan vartiolaivat, jotka ovat tulleet elinkaarensa päähän. Lappohjan myötä ensimmäistä kertaa Rajavartiolaitoksen historiassa on kaikilla sen vartiolaivoilla yhteinen kotisatama ja vartiolaivoilla palveluilla virkamiehillä sama virkapaikka.

Tervetullut uudistus

Rajavartiolaitos on tehnyt vuokrasopimuksen Lappohjan satama-alueen rakenteiden

ja tilojen vuokraamisesta Port of Lappvik Ab:n kanssa. Tähän kuuluu merivartioaseman tilojen lisäksi sekä laituri että tukeutumis- ja varastotilat.

Uudistus on erittäin tervetullut, ja Lappohjan tarjoamiin mahdollisuuksiin pitää olla äärimmäisen tyytyväinen. Lappohjan tukikohta parantaa laitoksen toimintakykyä ja valmiutta merellisissä tehtävissä toiminnan kannalta keskeisellä merialueella, sanoo Suomenlahden merivartioston apulaiskomentaja, komentaja **Mikko Hirvi**.

Yhteisen tukikohdan myötä laitoksen sisällä on käyty keskustelua vartiolaivojen hallinnon organisoinnista tulevaisuudessa.

Kaikki RVL:n kolme vartiolaivaa yhdessä uudessa tukikohdassaan. Edessä Länsi-Suomen merivartioston Tursas ja Uisko ja takana Suomenlahden merivartioston Turva.

Nykyisin kumpikin merivartiosto hallinnoi omia aluksiaan, mutta löytyykö jatkossa jokin parempi ja tehokkaampi malli? Ratkaisuksi on esitetty useampaakin eri vaihtoehtoa.

Asiaa on alustavasti selvitelty, ja nykyinen malli, jossa merivartiostot hallinnoivat omia aluksiaan näyttäisi toimivalta myös jatkossa, komentaja Mikko Hirvi toteaa.

Kuvatekstit:

Kaikki RVL:n kolme vartiolaivaa yhdessä uudessa tukikohdassaan. Edessä Länsi-Suomen merivartioston Tursas ja Uisko ja takana Suomenlahden merivartioston Turva.

Rajavartiolaitos on tehnyt vuokrasopimuksen Lappohjan satama-alueen rakenteiden ja tilojen vuokraamisesta Port of Lappvik Ab:n kanssa. Tähän kuuluu merivartioaseman tilojen lisäksi sekä laituri että tukeutumis- ja varastotilat.

Rajavartiolaitos on tehnyt vuokrasopimuksen Lappohjan satama-alueen rakenteiden ja tilojen vuokraamisesta Port of Lappvik Ab:n kanssa. Tähän kuuluu merivartioaseman tilojen lisäksi sekä laituri että tukeutumis- ja varastotilat.

Libanoniin ja sitten reserviin

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: SKJL

Suomalaisessa Kriisinhallintajoukossa Libanonissa (SKJL) työskentelee enää muutama opistoupseeri. Kapteeniluutnantti **Tommi Seppälä** palvelee suomalaiskompanian vääpelinä yli 10 vuoden kokemuksella vastaavista tehtävistä kotimaassa. Muuta kokemusta hänelle on kertynyt niin varusmieskoulutuksesta, henkilökunnan koulutuksesta, henkilöstöalalta, Maavoimien simulaattorijärjestelmästä ja viimeksi koulutusosalta Rannikko-

laivastossa. Millä mieltein Tommi Seppälä lähti Libanoniin ja palvelee siellä näin reserviin siirtymisen alla?

- Miten koet aiemman sotilasurasi valmistaneen ja hyödyttäneen sinua nykyisessä tehtävässäsi suomalaisen kriisinhallintakompanian vääpelinä ranskalaisessa pataljoonassa?

Olen saanut työskennellä erilaisissa tehtävissä ja eri työympäristöissä monessa

joukko-osastossa, joissa olen nähnyt erilaisia toimintatapamalleja. Vääpelin tehtävistä minulla on yli 10 vuoden kokemus. Lisäksi haluaisin mainita iän tuoman kokemuksen. Osaan suhtautua asioihin ja ihmisiin tyynen rauhallisesti. Ikä tuo kokemusta, varmuutta ja näkemystä siitä, miten asioita pitäisi hoitaa. Tämä ei tarkoita pelkästään työn mukana tullutta kokemusta, vaan myös siviilielämän kautta saatua kokemusta.

- Millaiset erot eri sotilaskulttuureissa (Ranska – Suomi) koet haastavimmiksi arkisessa työssäsi – entä mitä opittavaa meillä on ranskalaisilta?

Ranskalainen johtamistapa on paljon hierarkkisempi. Suomalaisilla johtaminen on suoraviivaisempaa ja antaa toiminnan vapautta myös alemmille johtoportaille. Ranskalaisten henkilöstöryhmillä on selvä jako (ups, aliups ja miehistö), suomalaiset ovat enemmänkin yhtä ja samaa joukkoa, jolloin johtaminen sekä eläminen tukikohdassa on helpompaa. Haastavinta omassa työssäni on saada selvää ranskalaisten käsityistä ja ohjeista, koska asiakirjat ja ohjeet ovat usein ranskankielisiä. Ranskalaisten englannin kielen taito ei ole kovin hyvä, ja yleensä vain upseerit osaavat puhua hyvin englantia. Opittavaa ranskalaisilta on lähinnä sotilaallisissa taidoissa, onhan kyseessä ammattiarmeija ja osalla heistä on oikeaa taistelukokemusta eri puolilta maailmaa. Oppiminen on kuitenkin molemminpuolista, ranskalaiset oppivat meiltä asioita ja me ranskalaisilta.

- Vertaa hieman suomalaista reservin rauhanturvaajaa ja ranskalaista ammattisotilasta arkisessa työssään ja käyttäytymisessään YK-johtoisessa kriisinhallintaoperaatiossa. Millaisia havaintoja olet tehnyt?

Ranskalaiset ovat ammattisotilaita ja iältään vanhempia kuin suomalaiset. Tämän takia ammattitaito ja kokemus näkyvät heidän kaikessa tekemisessä ja käyttäytymi-

sessä. Suomalaiset ovat iältään vielä kovin nuoria, pääosa vasta 20–23-vuotiaita. Suomalaisten vahvuus on reservissä opiskelun tai työn kautta hankittu osaaminen. Täällä on monen alan osaajaa, joita voidaan käyttää hyväksi palveluksessa. Suomalaisilla on hyvä englannin kielen taito ihan miehistötasolta lähtien. Kuitenkin mitään suurta eroa ei kansallisuuksien välillä ole. Meillä on täällä erittäin osaava ja motivoitunut joukko ja olen oikein hyvillä sekä ylpein mielin saanut seurata heidän tekemistään.

- Aktiiviurasi sotilaana lähenee loppuaan, ja edessä on reservipäivät. Näetkö, että palvelusuran loppuun sijoitetulla kriha-palveluksella on hyötyä tulevaan sotilaseläkkeeseen, vai löydötkö siitä jotain muuta arvoa jatkoelämällesi?

Kriha-palveluksen aikaiset tulot nostavat eläkkeen suuruutta, mutta vaikutus ei ole mitenkään merkittävä. Täällä palveleminen muistuttaa taas siitä, kuinka hyvin asiat meillä onkaan kotimaassa, kun näkee, missä olosuhteissa paikalliset ihmiset elävät. Täältä kun palaa, niin ei kotimaassa pikkuasiat aiheuta enää suurta harmia. Jälkeenpäin arvostan kokemuksena palvelua täällä. On hieno palvella joukossa, joka on ammattitaidoltaan, motivaatioltaan ja varustukseltaan huippuluokkaa. Eläminen täällä hitsaa joukon yhteen ja olemme kaikki kuin suurta perhettä.

Komppanian vääpeli, kapteeniluutnantti Tommi Seppälä (vas.) osallistuu omien työtehtävien niin salliessa myös partiointiin.

- Mistä joukosta ja tehtävästä lähdit kriha-palvelukseen ja mikä sai näin toimimaan?

Rannikkolaivaston osastoupseeri, koulutusala. Kotimaassa tehtäviini kuuluu varusmieskoulutuksen suunnittelu ja ohjaus. Aina on ollut mielessä rauhanturvaamistehävään lähteminen, mutta siviilielämän puolesta se ei ole ollut mahdollista. Nyt kun pojista kaksi on jo aikuisia ja kotona on vielä 12-vuotias tytär, niin lähteminen mahdollistui perheen puolesta.

Mika Tiitisestä Aliupseeriliiton puheenjohtaja

Aliupseeriliiton jäsenyhdistykset valitsivat Ilmasotakoulussa esikuntamestarina palvelevan sotilasmestari **Mika Tiitisen** liiton puheenjohtajaksi. Uuden puheenjohtajan nelivuotinen kausi alkaa vuoden 2024 alussa.

Tiitiselä on pitkä edunvalvontakokemus niin paikallistasolta kuin liiton hallituksesta.

- Olen toiminut luottamusmiestehtävissä jo vuodesta 1998 alkaen. Liiton hallituksen jäsen olen ollut vuodesta 2005 ja varapuheenjohtajana vuodesta 2011 alkaen.

Sotilasjärjestöjen välinen yhteistyö on hänelle arkea, ja Päälystöliiton sekä Upseeriliiton puheenjohtajat ovat tulleet sitä myöten tutuiksi.

- Olen ollut vuosien aikana Jyrkin ja Villen kanssa tekemisissä useamman kerran ja yhteistyö on ollut sujuvaa.

Kun edunvalvontaura on pitkä, eivät tulevaisuusnäkömätäkään ole liian ruusuisia. Haasteita on edessä.

- Esimerkiksi yhteistyö työnantajan kanssa edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä. Minusta toimintatapa on muuttunut vuosien mittaan haasteellisemmaksi. Uskon, että nämä haasteet saadaan selätettyä, kunhan molemminpuolista tahtotilaa asian ratkaisemiseksi löytyy.

Kansainvälisyys ja käynnissä olevat neuvottelut Nato-palvelusuhteenehdoista huolestuttavat myös. Liiton toimintaan tehdään tarvittaessa muutoksia.

- Kansainvälisyys tulee haastamaan meitä kovasti. Uskon, että tästäkin selviämme, kunhan olemme avoimin mielin ja järjestelme tehtävämme vastaamaan tätä uutta tehtävää ajatellen.

Kotimaan haasteina Tiitinen näkee valmiudellisten tehtävien mukanaan tuoman työ määrän ja kiireen sekä tämän kautta perhe-elämän yhteensovittamisen.

- Tämä kokonaisuus on saatava hallittua tekemällä järkeviä päätöksiä. Yksi osa tätä on työaikasuojelusta huolehtiminen.

Omaan uuteen tehtävään liittyen toiveitakin löytyy.

- Toivon, että saataisiin palautettua takavuosien hyvä yhteistyö työnantajan ja liittojen välille, koska tarpeeton vastakkainasettelu ei palvele ketään. Osittain tämä on kunnossa, mutta rakenteiden sisällä on paljon korjattavaa.

Ville Viita jatkaa Upseeriliiton puheenjohtajana

Upseeriliiton liittokokous valitsi nykyisen puheenjohtajan everstilutnantti **Ville Viidan** jatkamaan liiton puheenjohtajana.

- Näyttää siltä, että ammattijärjestöjen tuki palkansaajalle on nyt todellakin tarpeellinen. Työmarkkinoita ollaan uudistamassa vauhdilla. Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa on ollut toimivat suhteet henkilöstön kanssa. Tätä perinnettä kannattaa jatkaa eikä mieltä pakkotoimia, Viita arvioi edunvalvontakentän tapahtumia Päälystölehdelle.

Ulkomaan palvelus tulee olemaan jatkossa yhä tärkeämmässä roolissa.

- Minulla on tahtoa toimia yhdessä kollegoiden ja järjestöjen kanssa, jotta saamme äänemme kuuluville myös jatkossa. Yhteistyöllä on saatu hyviä sopimuksia ja kestäviä ratkaisuja.

Viita muistuttaa henkilöstöön panostamisesta.

- Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle on annettu nyt resursseja. Niitä tulee kohdistaa tässä turvallisuustilanteessa erityisesti henkilöstöön, jotta se pystyy tekemään päätehtävänsä kaikissa valmiustiloissa.

Liittokokouksessa tehtiin myös muutoksia liittokokouksen pituuteen. Aiem-

min kausi oli kolmevuotinen, jatkossa nelivuotinen. Uudistuksella tavoitellaan liittokokouksen yhdenmukaistamista eduskuntavaalien sekä keskus- ja neuvottelijajärjestöjen vaalikausien kanssa.

JUKO Katariina Murto jatkaa JUKOn puheenjohtajana

Pääsopijajärjestö JUKOn liittokokous valitsi nykyisen puheenjohtajan **Katariina Murron** jatkokaudelle. Murto toimii myös Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtajana.

Tilastokeskus Keskiansio 3 848 euroa

Kokoaikaisen palkansaajien kokonaisansioiden mediaani oli viime vuonna 3 411 euroa ja keskiarvo 3 848 euroa kuukaudessa.

Parhaiten palkattuun kymmenykseen kuuluvat ansaitsivat vähintään 5 752 euroa kuukaudessa ja matalapalkkaisimman kymmenyksen ansiot olivat alle 2 365 euroa.

Miehillä kokonaisansioiden mediaani oli 3 753 euroa ja naisilla 3 136 euroa kuukaudessa.

Urheiluvuosi 2023

Odottavan aika oli pitkä. Sotilaiden SM-kilpailut järjestettiin tänä vuonna suunnitellusti kolmen vuoden tauon jälkeen. Niiden yhteydessä päästiin viimein kilpailemaan myös Päälystöliiton mestaruuksista. Olisi voinut kuvitella, että pitkän tauon jälkeen innokkaita Päälystöliiton mestaruuksia tavoittelevia kilpailijoita olisi ollut reippain mielin mukana enemmän. Kaikissa kilpailuissa saavutettiin yhteensä kuitenkin vain 37 suoritusta. Kilpailijoita oli yhteensä 24. Voisi todeta, että nämä olivat Päälystöliiton osalta tynkäkisat. Uskon myös, että valmennuspatruunoiden jaon loppuminen vaikutti osallistujamäärään ammunnan osalta. Osallistujamäärät eivät muutenkaan aiheuttaneet hurraa-huutoja, kun tarkastellaan kaikkia Sotilas SM-kilpailujen osallistujia yhteensä.

Hiihto

Päälystöliiton hiihtomestaruuskilpailut kilpailtiin Sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä 20.–23.3. Rovaniemellä. Kilpailujen toteutuksesta vastasi Jääkäriprikaati. Kilpailuissa saavutettiin yhteensä 19 suoritusta, kilpailijoita oli 11 edustaen seitsemää eri yhdistystä. Ampumahiihdossa otettiin mittaa yhdessä sarjassa. M45 mestaruuden nappasi kapteeni **Arto Hakala** Wanajan Päälystöyhdistyksestä. Maastohiihdon puolella kilpailtiin kolmessa sarjassa ja samalla matkalla (5 km perinteisellä tyylillä), ohessa mestarit: sarja M45 kapteeni **Veli-Matti Hietamäki**, ILTY Kauhavan osasto, sarja M50 yliluutnantti **Olli Peltola**, Wanajan Päälystöyhdistys ja sarja M55 kapteeni (evp) **Jari Virtanen**, Evp-yhdistys. RK-ampumahiihdossa kilpailtiin niin ikään kolmessa sarjassa, mestaruudet menivät: sarja M45 kapteeni **Jari Kivelä**, Lappeenrannan Päälystöyhdistys, sarja M50 kapteeni Arto Hakala, Wanajan Päälystöyhdistys ja sarja M55 kapteeni (evp) Jari Virtanen, Evp-yhdistys. Hiihdon yleismestaruutta juhli Wanajan Päälystöyhdistys.

Toni Rinta

Ammunta

Päälystöliiton ampumamestaruuskilpailut kilpailtiin Sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä Vekaranjärvellä ja Hälvälässä 13.–14.9. Järjestelystä vastasi Karjalan prikaati. Kilpailuissa saavutettiin yhteensä 12 suoritusta, kilpailijoita oli seitsemän edustaen viittä eri yhdistystä. Täytyy kuitenkin huomioida, että lajeja ja sarjoja on vähennetty viime kilpailuihin verrattuna. Vakiokiväärissä Huovrinteen Päälystön kapteeni **Juha Rinta-Keturi** nappasi mestaruuden kahdessa lajissa. Isopistoolissa Pääkaupungin Päälystön vääpeli **Joonas Kallio** otti niin ikään kaksi mestaruutta. Rynnäkkökiväärin 6+6+6-laukauksen sarjan mestaruuden vei Huovrinteen Päälystön kapteeni **Topi Hellsten**. Toiminnallisessa rynnäkkökivääriammunnassa etevin oli Pääkaupungin Päälystön kapteeni **Manne Isoranta**. Ammunnan yleismestaruuden vei Huovrinteen Päälystö.

Suunnistus

Päälystöliiton suunnistusmestaruuskilpailut kilpailtiin 26.9. Sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä Pälkäneen Kaitamossa. Kilpailut järjesti Panssariprikaati. Henkilökohtai-

sen kilpailun teknisestä toteutuksesta vastasi Valkeakosken Hakan suunnistusjaosto. Kilpailuissa saavutettiin yhteensä kuusi suoritusta neljässä eri sarjassa. Osallistujia oli neljästä eri yhdistyksestä. Yleisen sarjan mestaruuden otti ikinuori kapteeni **Mikko Hölsö** Vaasan Päälystöyhdistyksestä. M45 sarjan mestaruus meni Wanajan Päälystöyhdistyksen kapteeni **Petteri Rankiselle**. Luonetjärven Päälystöyhdistyksen kapteeni **Matti Peltola** puolestaan voitti M50 sarjan mestaruuden. M55 sarjan mestaruus matkasi kapteeni **Heikki Jokiselle** Wanajan Päälystöyhdistyksestä. Yleismestaruuden suunnistuksen osalta vei Wanajan Päälystöyhdistys.

Yleismestaruus

Kilpailuun laskettiin mukaan hiihto-, ampu- ja suunnistusmestaruuskilpailut. Kilpailu on jäsenyhdistysten välinen ja ratkaistaan vuosittain, nyt siis kolmen vuoden tauon jälkeen. Yleismestaruuden voitti Wanajan Päälystöyhdistys. Kiertopalkinto on voittajalle luovutettu. Urheilujohtaja onnittelee menestyneitä kilpailijoita ja osallistujia sekä kiittää kilpailut järjestäneitä tahoja.

Kaikkien kilpailujen tulokset löytyvät tuttuun tapaan liiton internet-sivuilta urheilu-toiminta-osiosta kohdasta tulokset.

Liikunnallista talvea lukijoille!

”Reippaus ei maksa mitään!”

Toni Rinta
Urheilujohtaja
Päälystöliitto ry
toni.rinta@paallystoliitto.fi
0299 456 12

Tervetuloa jäsenet Päälystöliiton Evp-yhdistyksen talvipäiville Kouvolaan

Vuoden 2024 Talvipäivät vietetään Kouvolaan 16.–17.3. Sokos-Hotelli Vaakunassa osoitteessa Hovioikeudenkatu 2. Perinteisen tavan mukaan aloitamme lauantaina 16.3 kello 11.30 lounaalla, ja iltapäivällä tutustumme Kouvolan kaupungin Poikilo-museoon. Museolla aloitamme opastetun kierroksen klo 13.30. Illallinen nautitaan Hotelli Vaakunassa klo 19.00. Varustuksena siisti asu, ”smart casual” ilman solmiota. Sunnuntaina nautitaan aamiainen ja klo 10 aloitetaan vuosikokous

hotellilla. Olemme varanneet mahdollisuuden tulla paikalle jo perjantaina, mikäli se helpottaa matkustamista.

Talvipäivien osallistumismaksut ovat:

- La-Su kahden hengen huoneessa 150 €/henkilö
- La-Su omassa huoneessa 200 €/henkilö
- Pe-Su kahden hengen huoneessa 220 €/henkilö
- Pe-Su omassa huoneessa 330 €/henkilö

Majoittumismaksut sisältävät lounaan, museon ja illallisen

- Illallinen 60 €
- La lounaasta illalliseen 90 €

Talvipäivien ilmoittautumiset lähetetään Lauri Sundille (lauri.sund51@gmail.com) tai puhelimitse 0500 736 383. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 20.2. Ilmoittautumisen yhteydessä maksetaan osallistumismaksu yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19.

Kutsu Päälystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokoukseen 17.3.2024 Kouvolaan

Päälystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokous pidetään 17.3.2024 klo 10 alkaen Sokos-Hotelli Vaakunassa osoitteessa Hovioikeudenkatu 2, Kouvola. Kokouksessa on kahvitarjoilu.

Jotta saamme tilattua oikean määrän tarjoiluja, pyydämme osallistujia ilmoittautumaan Lauri Sundille sähköpostitse (lauri.sund51@gmail.com) tai puhelimitse 0500 736 383 tiistai 20.2.24 mennessä.

Kokouksessa käsitellään seuraavat sääntömääräiset asiat:

- Valitaan kokoukselle puheenjohtaja, sihteeri ja kaksi pöytäkirjantarkastajaa sekä kaksi äänenlaskijaa.
- Todetaan kokouksen osanottajat ja valtakirjat.

- Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
- Esitetään toimintakertomus, tilinpäätös ja toiminnantarkastuskertomus.
- Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.
- Päätetään mahdollisen yli- tai alijäämän käytöstä.
- Päätetään liittymis- ja jäsenmaksujen suuruus sekä niiden maksuajankohta.
- Vahvistetaan toimintasuunnitelma.
- Päätetään toimihenkilöille mahdollisesti maksettavista korvauksista.
- Vahvistetaan tulo- ja menoarvio.
- Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.
- Valitaan hallituksen varajäsenet (2 henkilöä).

- Valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varamies.
- Valitaan tarvittavat toimikunnat ja jaostot sekä niihin vastuuhenkilöt.
- Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Jäsenen, joka haluaa asian ottamista käsiteltäväksi yhdistyksen kokouksessa, on tehtävä siitä perusteltu esitys kirjallisena yhdistyksen hallitukselle joulukuun 2023 loppuun mennessä.

Jos edustat muita jäseniä vuosikokouksessa, tarvitset valtakirjan ko. henkilöiltä. Malli valtakirjasta löytyy www.päälystöliitto/evp-yhdistys/hallitus/valtakirjamallit.

Hallitus

Eduskunnassa kahden evp-kenraalin välissä

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Juha Hännisen arkistot

Oululaisen ensimmäisen kauden kansanedustajan **Juha Hännisen** (kok.) sotilasura alkoi 17-vuotiaana varusmiehenä Pohjan prikaatissa Hiukkavaraan kasarmeilla Oulussa, ja 20-vuotiaana hän oli jo toimiupseerin alemman virkatutkinnon suorittanut ylikersantti samassa joukossa. 34 vuotta kestäneen sotilasuran aikana Hänninen toimi mm. panssarintorjuijen ja sotilaspoliisien kouluttajana, liikuntakasvatusupseerina ja viimeiset kolme vuotta Pohjois-Suomen huoltorykmentin turvallisuuspäällikkönä. Opistoupseerin virkaurakurssien ohella hän on kouluttautunut liikunnanohjaajaksi (AMK) ja teologian maisteriksi. Nyrkkeilijänäkin tunnetun Juha Hännisen kilpailu-uran huipennus oli osallistuminen Los Angelesin olympialaisiin v. 1984. Nykyinen majuri evp. aloitti poliittisen uransa Oulun kaupunginvaltuustossa 23 vuotta sitten, toimi kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtajana neljä vuotta ja valtuuston puheenjohtajana yli kahdeksan vuotta. Hän jatkaa edelleen valtuutettuna.

- Olen laskeskellut, että olen ensimmäinen olympialaisiin osallistunut nyrkkeilijä, joka on valittu Suomen kansanedustajaksi. Vaikka olen ollut monessa mukana, kyllä minun kovin saavutukseni on kuitenkin se, että olen neljän tytön isä sekä kolmen pojan ja pienen tytön pappa, Juha Hänninen vakuuttaa.

Etenemme nykyisin kriisistä toiseen

Eduskunnassa Hänninen istuu toiseksi ylimmällä rivillä, kenraalimajuri evp. **Pekka Toverin** ja kenraali evp. **Jarmo Lindbergin** välissä. Kokoomuksen ryhmässä on muitakin sotilastaustan omaavia edustajia:

Jarno Limnell, Aleksi Jäntti ja Atte Kaleva. Eduskuntatyössä Juha Hännisen ykkösasia on kokonaisturvallisuus.

- Etenemme nykyisin kriisistä toiseen, ja tulevaisuudessa saatamme kohdata vielä suurempia. Tällaisina aikoina tarvitaan sotilastaustaisia päättäjiä. Kun maassa menee huonosti, tarvitaan sotilaille ominaista strategista ajattelua ja operatiivista toimintakykyä, Hänninen näkee.

Sotilaskoulutuksen ja kokemuksen etuna politiikassa hän pitää johtajuutta sekä kykyä kohdata toisia ihmisiä ja heidän ajatuksiaan.

- Poliittisia päätöksiä pitää kyetä tekemään yhdessä, ja silloin korostuu erityisesti keskinäinen luottamus, johon pitkä kunnallispoliittinen ura on opettanut.

Hänninen istuu eduskunnan hallintovaliokunnassa sekä tiedusteluvalvontavaliokun-

nassa, jonka tehtävänä on toimia siviili- ja sotilastiedustelutoiminnan parlamentaarisen valvojana. Hallintovaliokunta on sisäisen turvallisuuden asialla.

Sotilaiden vuodelta 1970 peräisin oleva työaikalaki on jo pitkään ollut päivityksen kohteena. Kesällä julkistettuun hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan "Hallitus varmistaa Puolustusvoimien henkilöstön riittävyuden ja jaksamisen. Tarvittavaa henkilöstöä lisätään suunnitelmallisesti." Hänninen pitää lakiuudistusta ja kirjausta välttämättömänä, koska tietää ja tuntee nykypäivän ammattisotilaiden työn rasittavuuden.

- Kaikki indikaattorit osoittavat, että sotilaat uupuvat työssään. Tällä vaalikaudella asiaan pitää saada korjaus, laki tulee päivittää ja ottaa sotilaiden etujärjestöt mukaan sen valmisteluun, Juha Hänninen painottaa.

*Hyvää Jouhua ja
Onnellista Uutta Vuotta
2024*

Varaa, virkisty ja nauti!

Haku lomakaudelle 1.5. - 31.8. päättyy 29.2.2024